

**Britské médiá sa zľakli
ruských rakiet**

Bojovník so Slovenskými brancami

**Čo nové sa dá povedať počas
Dňa víťazstva nad fašizmom?**

Naša anketa

V utorok 14. 3. 2017 sa poslanci z Kotlebovej ĽSNS nechali opäť vidieť. Konkrétne poslankyňa Natália Grausová v príhovore pri Tisovom hrobe povedala: „Bol to náš prvý prezident po Svätoplukovi. Ďakujeme Bohu, že nám ho dal. Bez tohto štátu by sme tu neboli.“ Čo si myslíte, naozaj by sme tu „bez tohto štátu“ neboli?

Mária Jendruščáková, tajomníčka ObĽV SZPB, Vranov n/T: – Vôbec sa nestotožňujem s výrokom poslankyne Natálie Grausovej z Kotlebovej strany. Prvá Slovenská republika nepriniesla pre národ nič dobrého. Zásluhou prvého prezidenta Tisa skončili tisíce ľudí v koncentračných táborech. Bez tohto štátu, ako sa vyjadrila pani poslankyňa, by sme tu boli, ale nemuseli by sme sa hanbiť za neľudské činy a zverstvá za vládnutia prezidenta J. Tisa.

Karol Glamoš, predseda ZO SZPB Trenčianske Teplice: – Pani poslankyňa sa pasuje za jasnovidku, keď dokáže s určitosťou vyhlásiť, že by sme tu neboli bez tohto štátu. Predsa aj v povojnovom Československu sme „tu boli“, aj keď v spoločnom štáte s Čechmi. Rozdelenie na dva suverénne štáty nemalo žiadny súvis s fašistickým vojnovým Slovenskom.

Zuzana Gergelyová, HDK pri ObĽV SZPB, Trnava: – Hitler vo svojich víziách neplánoval zachovať štáty, ale rasu – árijskú, nordickú.

Napriek „tomu štátu“, satelitu hitlerovského Nemcka, sme po druhej svetovej vojne zostali v takom štátoprávnom zväzku ako pred ňou. A navyše, vďaka SNP, na strane víťazov.

Našťastie pre väčšinu občanov „toho štátu“ sa vojna skončila skôr, ako mal Hitler možnosť uskutočniť svoju víziu „riešenia otázky“ Slovanov. Mnohí občania však také šťastie nemali a skončili ako obevi ohni, vrátane malých detí a bezvládných starcov.

Július Ragán, tajomník ZO SZPB, Kráľovský Chlmec: – Nestotožňujem sa s vašim názorom pani N. Grausová a som rád, že vaše názory si osvojí iba malá časť Slovákov. Svoje vyjadrenia si teda nechajte iba pre seba!!!

Nemyslím si, že bez vtedajšieho Tisovho štátu by naše krásne Slovensko nestálo na pevných pilieroch!

Jozef Cerovský, predseda ObĽV SZPB Lučenec: – Slovensko bolo a je súčasťou nejakého európskeho priestoru. Myslieť si, že sme jedineční teraz, alebo sme boli jedineční v nejakej konkrétnej historickej dobe je naivné. Vždy sme boli a sme súčasťou „niečoho“.

Dávať do súvislosti „slovenský štát“ a našu súčasnú existenciu je preto historicky chybné, nebezpečné a samozrejme aj naivné.

Perlička

Kolko zjedia pavúky?

Na svete existuje asi 46 tisíc druhov pavúkov, ktorí každý rok skonzumujú 440–880 miliónov ton hmyzu, čo sa rovná hmotnosti mäsa, ktoré skonzumuje aj ľudstvo a čo je asi dvojnásobok hmotnosti všetkých ľudí na Zemi, uvádza časopis Science of Nature.

Vedci Klaus Birkhofer z Švédska a Martin Nyffeler zo Švajčiarska dospeli k poznaniu, že pavúky, ktorých sumárna hmotnosť na Zemi činí asi 25 miliónov ton, spotrebujú ročne toľko potravy, koľko dravé veľryby zo všetkých morí a oceánov.

A. Mikundová

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXII

6. 4. 2017

Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

Nová Baňa: Z osláv 72. výročia oslobodenia mesta od fašizmu

Dňa 23. marca 2017 sme sa stretli na Námestí slobody, aby sme vzdali hold bojovníkom, ktorí položili svoje životy 29. marca 1944 pri oslobodzovaní nášho mesta od fašizmu, za to, aby sme my dnes mohli šťastne a spokojne žiť, pracovať a tešiť sa zo života.

Pietnu spomienku zorganizovalo mesto Nová Baňa v spolupráci s miestnou ZO SZPB. Okrem zástupcov mes-

ta, členov SZPB a ZO KSS sa jej zúčastnili aj žiaci a študenti novobanských škôl so svojimi pedagógmi.

Slávnostným príhovorom všetkých oslovila viceprimátorka Natália Pinková. Program spestrili vystúpením žiacki tunajšej ľudovej školy umenia a súbor Jesienky, ktorý vystupuje na všetkých našich spomienkových zhromaždeniach.

– MB – (Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Tento rok k nám prídu aj Alexandrovci

V utorok 21. marca sa na veľvyslanectve RF konalo informačné stretnutie k otázkam pamätných dátumov protifašistického odboja v 2. sv. vojne a spomienkových podujatí k nim. Velvyslanec RF A. L. Fedotov privítal na stretnutí velvyslanca Bieloruskej republiky I. A. Leščenu a predstaviteľov veľvyslanectiev Kazachstanu Sajana Kulžanova a Azerbajdžanu Džafara Husajn Zadeho. Za SZPB bol prítomný vedúci jeho organizačného oddelenia Zdenko Marton.

Pred predstaviteľmi rôznych spoločenských organizácií, starostami a primátormi slovenských miest a obcí, klubmi vojenskej histórie a niektorých škôl vystúpili najskôr veľvyslanci Alexej Fedotov a Igor Leščena a pohovorili o osobitostiach osláv Dňa víťazstva nad fašizmom vo svojich štátoch i na Slovensku, za slobodu ktorého padlo 63 512 červenoarmejcov.

So zaujímavými údajmi vystúpil aj azerbajdžanský predstaviteľ. Napríklad, že do boja s nemeckým nacizmom sa zapojilo 600 tisíc Azerbajdžancov, z toho 10 tisíc žien, že pohonné látky sa pre Červenú armádu z 80-percent rafinovali z azerbajdžanskej ropy a osobitne, že u nás padlo 280 Azerbajdžancov.

Informačne bohaté príspevky mali Nikolaj S. Ryžov a Vladislav G. Kulikov z veľvyslanectva RF, Z. Marton za SZPB a Jana Kráľová z oddelenia starostlivosti o vojnové hroby na MV SR.

N. Ryžov uviedol, že za ostatných sedem rokov bolo úsilím veľvyslanectva opravených v SR 82 pamätných objektov a v tomto roku sa na ďalšie (Žilina, Štúrovo, Michalovce...) vynaloží 200 tisíc USD. Ďalej informoval, že Rusko sa na Slovensku stará aj o približne 40 tisíc hrobov z obdobia 1. sv. vojny.

No a keďže diskusia obohatila prítomných aj o fakty bojov ruských vojsk na území Slovenska v rokoch 1849/1850, o prechode ruských vojsk slovenským územím v roku 1813, vznikol z toho námet na obohatenie poznania aj ruského veľvyslanectva. A. Fedotov sa pri tom verejne zaviazal, že s kolegami si k týmto témam sústredia poznatky a o rok sa vraj budeme zhovárať aj o nich.

V. Kulikov rozšíril informáciu o pripravovaných kultúrnych podujatiach tohto roka. Informácia o nich sa dá nájsť na

webe ruského veľvyslanectva (www.slovakia.mid.ru). Pohovoril o slávnostnom kladení vencov na Slavíne 9. 5., o podujatí Nesmrteľný pluk, o Nočných vlkoch a ich zastávkach, o výstave Od Stalingradu po Bratislavu a aj o vystúpení svetovznámych Alexandrovcov v 9-tich slovenských mestách so začiatkom v Žiline...

K naozaj málo známym otázkam o činnosti úseku slovenských vojnových hrobov v zahraničí sa vyjadrila J. Kráľová z MV SR. Informovala o finančnom zabezpečení týchto činností z pohľadu ich rekonštruovania a obnovy, ale aj o vzniku nových pamätných miest. Konštatovala pritom, že ju teší, že naši občania na vďaka osloboditeľom nezbudujú, ale že ministerstvo mohlo doposiaľ finančne uspokojiť len asi 15 % požiadaviek. Bojovník sa k tejto téme vráti podrobnejšie, pretože sme hneď počas stretnutia požiadali J. Kráľovú o rozhovor.

Z. Marton informoval stretnutie o činnosti SZPB a o konkrétnostiach nášho prístupu k oslavám 72. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom.

Vladimír Mikunda

Doposiaľ nepochopený čin

Niekoľko mužov zabilo ovcu, vyzliekli sa donaha a spúťali sa reťazami pri bráne bývalého nemeckého koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau v Poľsku, oznámil Twitter pamätného komplexu.

Jeho ochrana mužov zadržala a odovzdala ich policii, hovorí sa v ozname. Na stránke „Faktyoswiecim“ sa uvá-

dza, že nie je jasné, čo motivovalo mužov k takémuto kroku. Miestne médiá uvádzajú, že chlapci si svoj skutok nakrútili pomocou drona s kamerou.

Administrácia múzea na to povedala, že „používanie symbolov Auschwitzu na akékoľvek manifestácie je trestné a hanebné“ a dodala, že takéto činy „urážajú pamiatku všetkých obetí nemeckého nacistického koncentračného tábora“.

Podľa ria.ru, 24. 3. 2017

Na zamyslenie:

*Pokiaľ chceme prežiť, je naivné spoliehať sa na figúry verejného života.
Posledná línia obrany si Ty sám, Ty sama.*

Reper Excelent (vl. m. Igor Kiška)

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

07

Atómová vojna USA – Rusko je vraj reálna

Člen Senátu USA za štát Massachusetts Seth Moulton vyhlásil, že atómová vojna medzi Ruskom a USA je „úplne reálna“, a Washington si preto musí vopred premyslieť plán „odvetných akcií“.

Kongresman si myslí, že atómové zbrane môžu byť nasadené v ktoromkoľvek momente, no dodáva, že Washington nemá jasný plán postupu na prípad „atómovej konfrontácie“.

„Ak Rusko použije atómovú

bombu proti našim spojencom v Európe, my taktiež použijeme túto zbraň ako odpoveď na agresiu,“ vyhlásil Moulton, uviedla RIA Novosti s odvolávkou sa na The Hill. Vraj ide o „reálnu hrozbu a administrácia Trumpa

by sa k nej mala stavať so všetkou vážnosťou“.

Podľa vz.ru, 18. 3. 2017

V Pakistane idú proti terorizmu tajné vojenské súdy

Pakistanský parlament 21. 3. 2017 schválil dodatky ústavy štátu, týkajúce sa obnovy tajných vojenských súdov, zaoberajúcich sa súdením civilistov, obvinených z terorizmu, uvádza agentúra Reuters.

Pakistanské úrady sa totiž nazdávajú, že civilné súdy nie sú dostatočne pripravené na posudzovanie podobných záležitostí aj preto, že sudcovia sa boja stať obeťami zúčtovania zo strany bojovníkov.

Prvé takéto súdy vznikli v Pakistane začiatkom roku 2015 ako odpoveď na napadnutie bojovník-

mi vojenského učilišťa v Pešavare v decembri 2014. Zahynulo pri tom 150 ľudí, z toho vyše 130 študentov.

Daný systém sa od zvyčajného súdnictva líši tým, že obvinení sú zbavení práva najímať si advokátov a poskytujú im ich zo strany vojakov. Taktiež sa im zakazuje kontakt

s médiami. Miesto a čas súdu sa nezverejňuje, vrátane vyhlásenia rozsudku vojenskými úradmi.

Za existencie vojenských súdov sa posúdilo 275 obvinení, ktoré boli ukončené 161 rozhodnutiami o treste smrti. 17 popráv už bolo vykonaných.

Súdy tohto typu neposkytujú právo na apeláciu, sudcom je dovolené nezodpovedať svoje rozhodnutia.

Podľa ria.ru, 21. 3. 2017

Jediným úderom: britské médiá sa zľakli nových ruských rakiet

Britské médiá aktívne diskutujú o charakteristikách novej ruskej hyperzvukovej rakety „Zirkon“. Novinári majú za to, že táto zbraň ohrozuje námorníctvo V. Británie a môže zmeniť rovnováhu síl vo svete.

Napríklad The Mirror píše, že nová raketa je schopná „jediným úderom“ zlikvidovať najmodernejšie lode britského námorníctva. „Expert sa obávajú, že raketa „Zirkon“ môže jediným úderom potopiť dve nové britské lietadlové lode, ktoré stáli 6 miliárd libier,“ hovorí sa v článku.

No a keďže britské námorníctvo nemá vo výzbroji žiadne prostriedky na obranu svojich lodí od takýchto rakiet, jeho lietadlové lode sa budú musieť držať mimo dosahu ruských rakiet, čo sú stovky kilometrov. Britským lietadlám na lietadlových lodiach sa na prekonanie tejto vzdialenosti zase nebude dostávať paliva. Britské lietadlové lode sa tým stanú zbytočné a rovnako zbytočné bude držať ich vo výzbroji.

The Daily Mail upozorňuje, že ruská raketa dosahuje rýchlosť 7 400 km/hod., čo je šesťnásobok rýchlosti

zvuku. „Súčasný prostriedky PVO britského námorníctva dokážu zostreľovať len prostriedky, ktoré sa pohybujú maximálne 3 700 km/hod., čiže proti raketám Zirkon sú zbytočné“, hovorí sa v článku. List tiež zdôrazňuje, že „nezadržateľná“ ruská raketa sa môže stať pre britské lietadlové lode ozajstnou katastrofou.

The Daily Star píše, že raketa Zirkon môže „zmeniť rovnováhu síl“. „Túto smrtonosnú raketu možno odpáliť zo súše, z mora i z ponorky. 250 kilometrov prekoná za dve a pol minúty, čo je rýchlejšie ako rýchlosť snajperskej guľky“, tvrdí autor článku.

The Sun vydali materiál pod titulkom „Raketa, ktorá sa nedá zastaviť“. List píše, že ak by sa aj podarilo zničiť Zirkon zbraňou na blízky boj, loď, na ktorú bude nasmerovaná, bude i tak vážne poškodená.

Zaujímavé je, že niektoré britské listy ilustrovali svoje články o ruskom Zirkone obrázkom americkej hypervukovej krídlatej rakety X-51A Waverider.

Prvé údaje o ruskom Zirkone sa objavili v roku 2016. Ide o rakety pre ponorky piatej generácie „Hasky“. Údaje o technických charakteristikách sa držia v tajnosti, predpokladá sa, že majú dosah 300–400 km.

Podľa ria.ru, 26. 3. 2017

Savčenkova o „židovskom jarme“ na Ukrajine

Poslankyňa Verchovnoji rady Ukrajiny a Hrdinka Ukrajiny Nadežda Savčenkova v priamom prenose televízie News One uvažovala nad tým, kto vládne na Ukrajine. A po rusky hovoriacej diváčke z Krivého Rohu (predstavila sa ako Ludmila Grigorievna) odpovedala na otázku o „židovskom jarme“, ktoré má dnes panovať na Ukrajine.

„Nad’a, prečo nikto nehovorí to, o čom sa rozpráva v národe? Ja sama som počula, ako nejaký muž hovoril... žena hovorila... existovalo tatársko-mongolské jarmo, existovalo poľské jarmo na Ukra-

jine a teraz je židovské jarmo pre Ukrajinu. Prečo o tom mlčíte?“

Nadežda Savčenkova na to zareagovala, že predstavitelia moci na Ukrajine „naozaj majú neukrajinskú krv“ (Narážka na židovský

pôvod prezidenta Porošenka – Waltzmána, predsedu parlamentu Hrojsmana... pozn. red.)..., znamenala, že „hovorí o tom je možné, no, čo sa s tým dá robiť?“ A skončila to slovami, že „...treba uvažovať a konať!“

(Originál otázka i odpoveď v článku: <http://www.vz.ru/news/2017/3/21/862864.html>)

Podľa vz.ru, 21. 3. 2017 (krátené)

Pentagon oznamuje stratu líderstva tankov Abrams

USA už nemajú svoje hlavné bojové tanky medzi „tankami svetovej triedy“, ako tomu bolo počas „mnohých, mnohých rokov“, vyhlásil náčelník štábu pozemných vojsk ozbrojených síl štátu genpor. John Murray.

Vyhlásil, že osobne sa drží „optimistického“ pohľadu, podľa ktorého si USA „zachovávajú paritu s mnohými inými štátmi“, uvádza TASS. Abrams zostáva podľa neho jedným z najlepších „bojových systémov vo svojej

triede“, ale mašiny tejto úrovne má Rusko, V. Británie, Izrael. Vyhlásil, že T-90 je možno blízky k Abramsom, no nerozoberal Armatu, pretože, tento tank „zatiaľ ešte nie je zavedený do výzbroje“.

Abrams vo svojom vývoji „dosiahol vrchol“ a USA potrebujú tank novej generácie. Muray však nevidí „prelomové technológie, ktoré by (USA) umožnili získať omnoho ľahší tank“ a konštruovať nový 75-tonový považuje za chybu. Muray uznal, že mnohé štáty skracujú náskok, ktorý majú USA v obrannej sfére.

Podľa vz.ru, 23. 3. 2017

Čo píšú iní

■ Smutné výročie...

Pred 75 rokmi vypravili prvý vlak s tisíckou mladých žien zo železničnej stanice v Poprade do nemeckého nacistického koncentračného a vyhladzovacieho tábora Auschwitz-Birkenau na území okupovaného Poľska. V prvom transporte smrti boli ženy zo Šarišsko-zemplínskej župy, medzi nimi aj 300 Prešovčaniek, z ktorých prežilo 16.

Na prvý transport do koncentračného tábora aj na atmosféru v spoločnosti v tom čase spomínali Prešovčania na diskusnom stretnutí Holokaust v Prešove, ktoré pripravilo Krajské múzeum v týchto dňoch v rámci cyklu Čaj o piatej u Rákociho.

Historik múzea Jozef Kušnir potvrdil, že protizidovské náklady boli v Prešove silné. Už v roku 1938 dav demonštrantov zaútočil kameňmi na budovu židovského múzea. Neskôr sa podobná situácia zopakovala pri útoku na židovskú synagógu, ktorú výtržníci zapálili. Na budovách v meste sa objavovali hanlivé protizidovské nápisy. Nepriateľské nálady živila štátna tlač, ale aj miestny denník Slovenská sloboda. Vo výkladoch sa objavili diskreditujúce letáky. Židov okrádali, aby ich ponížili, mužom verejne holili brady. Z Prešova a okolia vyviezla vojnová Slovenská republika do nacistických vyhladzovacích táborov 6000 Židov, vrátilo sa z nich okolo 300.

„Mesto Prešov a samotná Šarišsko-zemplínska župa je považovaná za miesto, kde riešenie židovskej otázky bolo najradikálnejšie. Dokladá to množstvo právnych predpisov a opatrení, ktoré boli prijímané na miestnej a regionálnej úrovni. Aj postup voči Židom v mnohých prípadoch predstihol celoštátne opatrenia,“ uviedol historik. Dokumentoval to ďalej tým, že židovský kódex z 9. septembra 1941 nariadil označovať Židov žltou hviezdou. No v Prešove už župan v marci 1941, čiže zhruba pol roka predtým, nariadil označovať Židov žltou páskou na pravom ramene. Výnimka sa nevzťahovala ani na malé deti.

Podľa aktualne.atlas.sk, 25. 3. 2017

■ Vydražia Kennedyho denník. Vyjadril v ňom obdiv k Hitlerovi

Do dražby pôjde denník bývalého amerického prezidenta Johna Kennedyho, ktorý si budúci štátnik viedol v mladosti. Počas svojej cesty po Európe v roku 1945 si doň vtedy 28-ročný Kennedy zaznamenal svoje očarenie nacistickým vodcom Adolfom Hitlerom.

Kennedy sa dostal na starý kontinent približne štyri mesiace po Hitlerovej samovražde v berlínskom bunkri ako novinár, krátko na to, ako ukončil vojenskú službu na lodi v Tichom oceáne. Denník pôjde do dražby 26. apríla v Bostone. Jeho dlhodobou vlastníčkou je Deirdre Hendersonová, ktorá pracovala ako Kennedyho výskumná asistentka v časoch, keď bol americkým senátorom s ambíciami pre Biely dom.

Aktualne.atlas.sk, 24. 3. 2017

■ NATO sú zločinci

Pre nás je tento deň osemnástym výročím, ako zločinecké NATO spáchalo agresiu nad suverénnym štátom a bez prestávky, dňom i nocou, ju bombardovalo 78 dní.

Za tento čas bolo zabitých 6000 civilistov a 1034 vojakov. Zničená bola infraštruktúra a veľké množstvo priemyselných podnikov. Všetko sa dialo s cieľom pokoriť a ovládnuť náš štát.

Stane Ribič, predseda Srbov na Slovensku, 23. 3. 2017

■ Odtajnené boli desiatky jadrových skúšok

Len nedávno Lawrence Livermore National Laboratory, federálne financované zariadenie pri meste San Francisco, ktoré sa zameriava na jadrový výskum, zverejnila 63 vzácnych, reštaurovaných a odtajnených filmov jadrových skúšok.

Celý „poklad“ obsahuje približne 10 tisíc filmov, ktoré boli nakrútené v rokoch 1945 až 1962 a od tej doby boli uložené v bezpečnostných trezoroch.

Hoci sa 63 filmov môže zdať veľa, ide len o zlomok z približne 750 filmov, ktoré má laboratórium k dispozícii ako povedal fyzik laboratória Greg Spriggs, ktorý pracoval na projekte päť rokov. Avšak aj číslo 750 je malé v porovnaní s celkovými nájdenými filmami, ktorých je až 6 500. Očakáva sa, že počas vrcholiacej studenej vojny bolo celkovo nakrútených približne 10 tisíc filmov.

Cieľom zverejnenia filmov je zachovanie a digitalizácia, uviedol Spriggs v tlačovej správe. Ak by neboli digitalizované, postupne by sa rozložili a navždy zanikli.

Hlavnospravy.sk, 22. 3. 2017 (výňatok)

(Pokračovanie na str. 4)

Zásluha, o ktorej sa oplatí písať

V júli 2016 nás navždy opustil člen a predseda ZO SZPB Uderiná, okres Lučenec, priamy účastník SNP Rastislav Špaňhel, ktorý pôsobil v kolektíve ilegálneho Slovenského vysielateľa v B. Bystrici a tak nám hrozilo, že organizácia v Uderinej zanikne.

R. Špaňhel síce nebol rodák z Uderinej, ale žil tu 67 rokov a na jeho pamiatku sme sa rozhodli ZO SZPB v Uderinej zachovať. V priebehu dvoch týždňov začiatkom tohto roku podpísalo prihlášky do SZPB 33 nových členov.

V stredu 15. marca 2017 sa uskutočnila v kultúrnom dome ustanovujúca členská schôdza za prítomnosti predsedu OblV SZPB v Lučenci Jozefa Cerovského, členky oblastného pléna Heleny Kumštárovej a zástupcu obecného zastupiteľstva v Lovinobani Jána Uhrina. Pozvaní

sem boli aj ostatní spoluobčania.

Novým členom boli slávnostne odovzdané členské preukazy a odznaky SZPB, verejným hlasovaním bol zvolený nový

výbor ZO SZPB a revízor účtov. Prítomní boli oboznámení s plánom činnosti rok 2017, ktorý nebolo ľahké zostaviť, lebo v súčasnosti organizácia združuje členov už rôznych vekových kategórií. Všetci však veríme, že aj cez tieto odbojárske podujatia nás naša organizácia zblíži.

Výbor ZO SZPB Uderiná

Bojovník u Slovenských brancov

V čísle 6/2017, v rubrike „Čo píšú iní?“, sme priniesli výňatok z rozhovoru s predsedom Slovenských brancov Petrom Švrčkom, ktorý zaujal svojou úctou k SNP a jeho bojovníkom. Preto som sa šiel o tom presvedčiť aj na vlastné oči a uši. V Trnave so mnou diskutoval aj podpredseda Slovenských brancov Michal Feling.

Ako prvé som sa dozvedel, že Slovenskí branci sú stále rastúcou organizáciou, dnes majú 17 oddielov a približne 180 ľudí. A že prvé štyri roky budovali hlavne veliteľskú štruktúru, organizačnú sieť...

Naozaj sa radíte medzi občanov, ktorí sú proti nacizmu a fašizmu?

PŠ: – Áno, Slovenskí branci verejne odmietajú choré ideály, ako sú nacizmus a fašizmus! Sme vlastenecká organizácia, hoci mnohí ľudia si to mýlia s pravicovým extrémizmom. Je to však naopak, naša láska k národu nás vedie k tomu, aby sme rešpektovali aj iné národy, pretože i oni môžu prejavovať lásku ku svojmu národu.

MF: – Vlastenectvo a choré ideály: nacizmus a fašizmus sú nielen rozdielne, ale aj úplne nezlučiteľné veci.

Máte nejakú partnerskú organizáciu, hnutie, združenie, politickú stranu...?

PŠ: – Nie! Slovenskí branci je apolitická organizácia, nakoľko sme presvedčení, že ak má u nás fungovať domobrana, tak musí byť apolitická a nezávislá.

MF: – Ideou domobrany je, že ide o službu ľudu. Pričom je jedno o aké ohrozenie ľudu ide. My si strážime, aby sme „nekopali“ za nejaké cudzie ideály. Preto sme apolitickí.

Faktom však je, že niektorí blogeri vás považujú takmer za neonacistov.

PŠ: – Ja to komentujem tak, že v dnešnej dobe, všade, kde sa objaví slovenská vlajka, kde sa buduje zdravé vlastenectvo u mladých ľudí, ako som aj ja (Peter Švrček má 21 rokov – pozn. red.), tak je to hneď spájané s fašizmom.

No dobre, ale označiť niekoho za neonacistu..., len tak...? Čo im na vás prekáža?

PŠ: – Pravdou je, že sme tiež prešli nejakým vývojom. Keď sme sa zakladali, tak sme mali 16 rokov a aj trochu horúce hlavy, dúfam, že už nie sme... (smiech), uvidíme!

Kedysi, v prvom roku svojej existencie (2012) sme spolupracovali so Slovenským hnutím obrody, no hneď sme zistili, čo sú to za ľudí a odpúta-

li sme sa od nich. Napríklad sme odmietli opravovať rodný dom J. Tisu.

My velebíme iné osobnosti a iné udalosti. Napríklad SNP a jeho hrdinov. No a tí, ktorí sa s tým u nás nestotožňovali, museli nás opustiť.

Pozrite, Slovenskí branci sú alternatívnym zoskupením a odoberajú ľudí pravicovým extrémistickým subjektom. Takým, ktoré lákajú mladých ľudí na uniformy, na nejakú disciplínu a morálku a potom to zneužívajú, keď im podvedome masírujú svoje politické presvedčenia, dokonca aj ideály fašizmu.

Ako alternatíva poskytujeme vedomosti o slovenských dejinách, praktické, ako chrániť svoju rodinu, naši členovia absolvujú základný výcvik, streľby... Ale nič, čo by sa dalo považovať za chorý ideál, za politické masírovanie... Našou snahou je každého člena aktivizovať. Aby sa aj sám vzdelával a zdokonaľoval.

MF: – Naša organizácia je najväčšia, ktorá poskytuje kompletný „branec-ký“ výcvik. No neposkytujeme ho na zneužitie, na presadzovanie chorých ideálov, ale len na ochranu obyvateľstva.

Keď hovoríme o vzdelávaní, máte dostatočné intelektuálno-pedagogické zázemie?

PŠ: – Máme! Takýto ľudia majú

Štátne vyznamenanie in memoriam „slovenskému Schindlerovi“

Prezident SR Andrej Kiska odovzdal 29. 3. 2017 v Jeruzaleme štátne vyznamenanie in memoriam „slovenskému Schindlerovi“ Aronovi Grünhutovi. Vyznamenanie prevzal Grünhutov vnuk Ron Goren.

„(Aron Grünhut) bol jeden z hrdinov svojej doby. Človek, ktorý zachránil viac ako 1300 ľudí z bývalého Slovenska, Česka a okolitých krajín. Bol by som veľmi rád, keby sme takýchto hrdinov mali stále, aby sa vždy našli ľudia, ktorí nájdu odvahu a napriek možným rizikám a problémom sa snažia pomôcť iným ľuďom,“ uviedol Kiska po slávnosti.

Aron Grünhut, obchodník židovského pôvodu, pochádzal z Bratislavy. Vyznamenanie dostal okrem iného za to, že zorganizoval ilegálny lodný transport, vďaka ktorému sa počas druhej svetovej vojny zachránili stovky ľudí. Pri zachraňovaní Židov spolupracoval i s Nicolasom Wintonom, ktorý zachránil 669 českých a slovenských detí pred holokaustom. O ocenenom sa hovorí ako o „slovenskom Schindlerovi“. Nemecký priemyselník Oskar Schindler počas druhej svetovej vojny zachránil takmer 1200 židovských robotníkov pred nacistickou perzekúciou.

„...rozumím hodnotám, v duchu ktorých to urobil. Snažím sa učiť moje deti rovnakým hodnotám. Som na neho veľmi pyšný,“ povedal Ron Goren na adresu svojho starého otca. *Hlavnépravy.sk, 29. 3. 2017 (krátené)*

„Našou primárnou úlohou nie je zobrať zbrane a ísť do prvej línie, ale v prípade vojnového konfliktu, prírodnej katastrofy... minimalizovať dopady na civilnom obyvateľstve,“ hovorí Peter Švrček.

u nás hodnosť „staršina“ a napr. jeden z našich má štyri vysoké školy.

Čo by ste povedali, ak by ste dostali ponuku SZPB stať sa našim partnerom?

PŠ: – Môžeme sa stať partnermi. Z našej strany v tom nevidím žiadny problém.

Toto je mimoriadne dôležité stanovisko Slovenských brancov. Iných odmietajú, v partnerstve so SZPB problém nevidia! *Zaznamenal V. Mikunda*

Nacistická prevýchova detí u susedov

Ukrajinskí školáci pijú „Krv ruských nemluvniat“ a raketami chcú bombardovať Moskvu. Jedno gymnázium z Nikolajeva usporiadalo jarmok, aby získalo peniaze na šitie teplých odevov pre vojsko chunty, masovo vyvražďujúcej civilné obyvateľstvo na Donbase.

Školáci v priestoroch gymnázia predávali sladkosti s veľmi špecifickými názvami, ktoré označili za vlastenecké a veselé a ktoré vymysleli spolu so svojim triednym učiteľom. Za pomerne ľudovú cenu si bolo možné kúpiť, napríklad, koláč „Tanky na Moskvu“, „Banderovský koláč“, „Koláč s Moskaľom“ (rozumej plnený Rusom)...

Tým, ktorí si kúpili akúkoľ-

vek sladkosť, devuchy s venčekmi bezplatne nalievali višňový kompót s názvom „Krv ruských nemluvniat“.

Ukrajinská spisovateľka a novinárka Miroslava Berdniková, dcéra spisovateľa Olesju Berdnika, ktorý v časoch ZSSR dva razy sedel vo väzení, raz za Stalina a raz za Brežneva, nie je z tých, čo skákali na Majdane. Situáciu s mládežou Ukrajiny vníma

veľmi kriticky: „Celé postsovietske dejiny, to je proces degradácie a pád úrovne vzdelávania to najjasnejšie demonštruje. Vyrábajú sa celé pokolenia málo vzdelaných, provinčných ľudí s mozgami premytými „vlasteneckou“ propagandou, ktorými jednoducho manipulujú“.

Psychologička, ktorá testovala žiakov 6.–8. ročníka v školách veľkého mesta v strede Ukrajiny, píše: „Nezvedlanosť, ako v zlom sne... Dejiny poznajú na úrovni „naši hrdinovia všetkých porazili, a kedy – to sa ne-

pamätám“. Všetci sú veľmi vojnovovo naladení a agresívni. Takmer všetci písali, že je potrebné zaútočiť na Rusko, bojovať na jeho území, dokonca navrhovali raketami bombardovať Moskvu. Jeden siedmak navrhoval oslobodiť Doneck i Charkov (!), z čoho vyplýva, aká je znalosť zemepisu i všeobecné chápanie toho, čo sa deje.“

Ďalej M. Berdniková konštatuje, že „po tom, čo si nacionalisti uchmatli moc, len naplňajú inštrukcie, ktoré zanechali vodcovia nacistického Nemecka, podľa ktorých: „V nijakom prípade neslobodno dávať miestnemu

obyvateľstvu vyššie vzdelanie. Plne stačí naučiť miestne obyvateľstvo, a medzi nimi aj takzvaných Ukrajincov, iba čítať a písať.“ A ďalšia hitlerovská okupačná inštrukcia: „Namiesto dnešnej cyriliky do škôl v budúcnosti zaviesť do výučby latinské písmo,“ na čom sa už tiež pracuje.

O tom, čo môže čoskoro očakávať Ukrajinu, napísal v svojom prorockom románe „1984“ Orwell: „Život s takýmito deťmi, to je život v neustálom strachu. O rok, o dva oni začnú slediť za matkou deň i noc, aby ju prichytili pri ideovej nespoľahlivosti.“ *Podľa hlavnépravy.sk, 29. 3. 2017*

Čo by mohlo zaznieť na verejných zhromaždeniach v Deň víťazstva nad fašizmom?

Pri spomienkach na roky 2. sv. vojny a vymanenia sa spod jarma nacizmu a fašizmu si väčšinou spomenieme na dva až tri dátumy. Tým prvým je výročie oslobodenia svojho vlastného mesta, či obce, druhým je podpis aktu o bezpodmienečnej kapitulácii Nemeckom, ktorý poznáme ako Deň víťazstva nad fašizmom (8. máj 1945) a tretím je podpis kapitulácie Japonska (2. 9. 1945), čím sa skončila 2. sv. vojna na celom svete.

Áno, sú to naozaj tri jednoznačne významné dátumy. Lenže ako Slováci by sme mali oslavovať aj štvrtý dátum, ktorý sme dodnes trochu opomínali. Je ním 3. máj 1945, kedy boli oslobodené posledné tri slovenské obce (Klokočov, Korňa a Makov), čím bolo dokončené oslobodzovanie Slovenska a završená 226-dňová bojová púť nás samotných i našich osloboditeľov u nás.

Môžeme si tiež pripomenúť, že Československo bolo 9. mája 1945 oslobodené ešte v hraniciach predvojnovkej ČSR! A teda, že v prípade vtedajšieho Slovenska nemôžeme za začiatok oslobodzovania prvej ČSR považovať 20. september 1944, kedy sovietske jednotky horského streleckého zboru Andreja Vedenina prekročili karpatský hrebeň a 21. 9. 1944 oslobodili prvú obec až súčasného Slovenska – Kalinov, ale už 8. apríl 1944, kedy vojská 1. UF dosiahli bývalú štátnu hranicu ČSR.

V ostatnom období prekrúcania a zamlievania historických faktov sa niektorí politici hanbia otvorene priznať, že Slovensko oslobodila 3. mája 1945 hlavne Červená armáda spolu s Rumunskou kráľovskou armádou, 1. čs. armádnym zborom v ZSSR, partizánmi a nikto iný!

Tým „janičiarsky nalađeným“, ktorí sa hanbia prejaviť vďaka skutočným osloboditeľom, mô-

žeme pripomenúť aj ďalší 3. máj, tentoraz však z roku 1849, kedy sa uskutočnila intervencia ruských vojsk do Uhorska, čím sa v podstate na dlhé roky oslabila maďarizácia Slovákov.

Sami seba sme začali oslobodzovať na Dukle.

Alebo aj toto chceme zmlčať? Ak áno, potom si skúsme povedať – a kde by sme boli a kým by sme boli, ak by vtedajšia sila maďarizácie Slovákov nebola prerušená?

Ruský generál – poľný maršal Ivan Fjodorovič – Paskievič k nám vstúpil na základe pozvania Viedne cez Dukliansky priesmyk. A stratil tu 11 tisíc vojakov (tisíc v boji, desaťtisíc mu zomrelo na cholery).

Nie, toto sa už nesmie zmlčať, inak by sme museli zmlčať aj hurbanovské oddiely, ktoré boli spojen-

cami Rusov a tiahli a bojovali spolu s nimi (Ján Francisci a niekoľkí ďalší dôstojníci z „hurbanistov“ robili Paskievičovi aj tlmočníkov.).

Áno, Rusi nám aj vtedy pomohli a je úplne jedno, že to bolo takmer nevedomky. Pretože keby k nám vtedy nevpadli, dnes by pod Tatrami možno už nikto nerozprával po slovensky.

Vráťme sa však k dôležitosti dátumu 3. máj 1945 pre Slovensko a Slovákov. Naozaj je škoda, že zatiaľ ho vnímame len regionálne.

Budme vďační žilinskej oblastnej organizácii SZPB a starostom tamojších obcí, že nám každoročnými oslavami na Makove nedajú naň zabudnúť. Preukážme svoju politickú úroveň a povýšme tieto oslavy na celoslovenské. Lebo symbolizujú niečo, čo je celoslovenské už samotnou podstatou!!!

Preto by sa na Makove mali začať v úcte k vlastnej slobode zhromažďovať aj všetky naše oblastné organizácie, o predstaviteľoch Slovenskej republiky ani nehovoriac.

Vedúci mediálneho oddelenia SZPB Vladimír Mikunda

Odmietnime princíp práva silnejšieho!

Dňa 23. marca usporiadala ZO SZPB č. 37 a bratislavský oblastný výbor SZPB stretnutie s expertom na medzinárodné právo JUDr. Branislavom Fábrym, PhD. z katedry teórie práva Univerzity Komenského, aby si pohovorili o medzinárodnom práve a vojnových konfliktoch, ktoré u nás vyvolávajú obavy.

Pochopiteľne, že prednášajúci sa ako prvej venoval agresii NATO proti Juhoslávii, ktorá sa začala bombardovaním práve 23. 3. 1999 kvôli konfliktu v Kosove, čo je „jeden z historických dátumov, ktorý veľmi prispel k nestabilite a problémom, ktorým čelíme v súčasnej Európe“, uviedol prednášajúci a zvýraznil, že „od roku 1999 sme svedkami neustáleho oslabovania medzinárodného práva, oslabovania

princípu nedotknuteľnosti územnej celistvosti, zákazu agresie a všetkých ďalších. ...sme tiež svedkami stále sa posilňujúceho práva silnejšieho v medzinárodných vzťahoch“, čo je pre takú malú krajinu, ako Slovensko, veľmi negatívnym javom, dodal B. Fábry.

V ďalšom porovnal situáciu okolo Kosova so situáciou na Ukrajine ohľadne Krymu. „Tu si treba uvedomiť, že na Ukrajinu prišlo aj k vnútornému rozpa-

du ústavného poriadku... Najskôr bola odstránená výkonná moc – prezident, potom súdna moc v podobe ústavného súdu a parlament bol okupovaný skupinami takých podivných bojovníkov, čiže prestala fungovať aj tretia zložka moci.

Na základe toho sa na Kryme začali pýtať: „prezident Janukovič bol v roku 2010 zvolený hlavne našimi hlasmi. Donbasu, Krymu... Keďže však prezident Janukovič bol odstránený protiústavným spôsobom, nastolila sa tým aj otázka: berú ešte v Kyjeve naše hlasy vážne?

Ak sa teda smie ústava porušovať pri otázke prezidenta, ústavných sudcov..., musí sa dodržiavať pri územnej celistvosti“?

Asi takto logicky a právne predstavil B. Fábry aj situáciu okolo Blízkeho východu, kde za spúšťač konfliktu označil vojnu v Iraku, za čo je zodpovedné aj Slovensko. „My sme boli súčasťou koalície dobrovoľníkov, ktorá zaútočila na Irak!... dopustili sme sa protiprávneho konania...“, zdôraznil a ďalej svoje tvrdenia opäť podporil právnym stanoviskom.

No a takto sa venoval aj ďalším konfliktom.

Čo píšú iní

(Pokračovanie zo str. 2)

Žirinovskij slúbil premenovať Volgograd na Stalingrad

Vladimír Žirinovskij to dodrží v prípade, že zvíťazí vo voľbách. Navrátenie názvu ruský liberál nespája s osobnosťou Stalina, ale kvôli pamiatke na veľkú bitku.

„Do volieb zostal rok... Prinavrátíme Volgogradu názov Stalingrad, pretože to bola veľká bitka. Na pamiatku o bitke. Zachováme pamiatku o meste, kde sa konala táto veľká bitka,“ povedal Žirinovskij novinárom a taktiež navrhol vrátiť staré názvy aj iným mestám: Uljanovsku – Simbirsk, Kirovu – Vjatka, Noginsku Moskovskej oblasti – Bogorodsk.

Podľa kp.ru, 22. 3. 2017

Vo Varšave poškvrnili cintorín sovietskych vojakov

V týchto dňoch v poľskom hlavnom meste neznámi vandali zneuctili vojnový cintorín – monument sovietskym vojakom, ktorí padli v bojoch za oslobodenie Poľska od nacistickej okupácie v rokoch 1944–1945.

Ruské ministerstvo zahraničia vyhlásilo, že Varšava sa zaoberá radikálnou revíziou hodnotenia kľúčových historických udalostí 20. storočia, najmä skutočností z druhej svetovej vojny. Popiera úlohu Červenej armády pri oslobodzovaní Európy aj samotného Poľska od fašizmu, uskutočňuje priamy útok na naše pamiatky vojenského dedičstva, otvorene sa podnecuje demolácia sovietskych/ruských pamätníkov. Takéto necivilizované správanie sa deje v rámci tzv. „boja proti symbolom komunistickej nadvlády“, pritom sa, však, zdôrazňuje ohľaduplné zaobchádzanie s vojnovými hrobmi.

Ruské ministerstvo zahraničia uviedlo: „Prípád varšavského monumentu je opakovaným názorovým prejavom tejto chybnej politiky, ktorá nemôže byť odôvodnená žiadnymi ideologickými odkazmi a tzv. selektívnym prístupom. Zločinci, ktorí postrehnú protiruské signály, už nerozlišujú pomníky od vojnových hrobov, opovrhujú pamiatkou našich hrdinov, a, ako skúsenosti ukazujú, poctujú vlastnú beztréstnosť.“

„Sme znepokojení pokračovaním „vojny“ proti našim pamätným objektom v Poľsku. Očakávame, že varšavské úrady verejne odsúdia incident na vojnovom cintoríne – monumente sovietskych vojakov.“

Hlavnospavy.sk, 26. 3. 2017 (výňatok)

V Múzeu SNP spomínali na vypálené a vyrazené Kalište

Tragické udalosti počas 2. svetovej vojny v niekdajšej malej horskej osade Kalište si pripomenuli účastníci spomienkového podujatia Stretnutie s Kališťanmi, ktoré zorganizovalo Múzeum SNP v Banskej Bystrici a Slovenský zväz protifašistických bojovníkov. Túto obec v Banskobystrickom okrese sa už nikdy nepodarilo obnoviť, zanikla. V súčasnosti je národnou kultúrnou pamiatkou a pamätným miestom SNP.

Sedemdesiatdruhé výročie tragédie, sprevádzanej vyvraždením obyvateľstva a vypálením dediny, pripadá na 18. marca. Ako pred zaplnenou kinosálou Múzea SNP pripomenul jeho generálny riaditeľ Stanislav Mičev, stalo sa tak len pár dní pred oslobodením obce, keď tam 25. marca 1945 dorazili vojaci rumunskej a Červenej armády.

„Nemci si uvedomovali, že je koniec vojny. Kalište sa pokúsili niekoľkokrát dobyť, padlo tam asi 30 Nemcov pri potýčkach s partizánmi. Okrem pomsť chceli ešte niečo nakradnúť, zobrať zásoby potravín, tí ľudia už boli zverší. Ich taktika bola rovnaká vo viacerých obciach po celom Slovensku. Keď sa pripravoval útok oslobodzujúcich armád, partizáni dostali príkaz stiahnuť sa, aby nedošlo

(Pokračovanie na str. 5)

Po oficiálnej časti rokovania Oblastného výboru SZPB v Trebišove 3. marca 2017 odovzdal predseda Milan Urban pri príležitosti MDŽ červený karafiát jeho šiestim členkám.

Sprava: Renáta Kantuláčkovej, Jolane Malčickej, Viere Kušnírovej, Emílii Koščovej, Anne Arendášovej a Marte Makovej a zaželel im v prvom rade pevné zdravie, veľa síl v práci vo výboroch ZO SZPB a mnoho radosti v kruhu svojich najdrahších. K želaniu sa pripojili aj podpredsedovia OblV SZPB Pavol Ferenc, Ján Drobňák, Ivan Kseňák a oblastný tajomník Milan Malý.

Július Ragán, tajomník ZO SZPB Kráľovský Chlmec

O recitáciu Terézie Szabovej Kornošovej bola obohatená členská schôdza ZO SZPB č. 9 v Bratislave, venovaná Medzinárodnému dňu žien, ktorej sa na pozvanie predsedníčky Margity Kováčovej zúčastnili aj dvaja starostovia mestských častí: „dvojky“ Dušana Pekára a „trojky“ Rudolfa Kusého.

Členská schôdza päťdesiatpäťčlennej organizácie si tiež odsúhlasila plán účasti na pietnych podujatiach v roku 2017.

- r -

Slávnostné Predsedníctvo OblV SZPB v Ružomberku bolo 8. marca 2017 rozšírené o funkcionárky ZO SZPB v regióne Orava a Liptov.

Po oficiálnom programe sa predseda Róbert Fajta poďakoval za doterajšiu činnosť ženám odbojarkam, k tomu im osobne zarecitoval nádhernú básničku a spolu s členmi oblastného predsedníctva im venoval kvety.

Alžbeta Špirková

Kubánska veľvyslankyňa vo Zvolene

Tohtoročné posedenie pri príležitosti MDŽ sme usporiadali s vystúpením študentov konzervatória PinkHarmony zo Zvolena. „Čerešničkou na torte“ však bola návšteva novej kubánskej veľvyslankyne Yamily Sonie Pita Montes, ktorá sa medzi nami objavila v druhej časti programu. Naši členovia ju privítali dlhým potleskom a hlasitým volaním Kuba, Kuba, Kuba... No a keď nám hudba na jej po-

česť zahrála známu Guantanameru, tak sa do tancia s ňou zapojili všetci.

Naša tohtoročná oslava MDŽ bola naozaj veľkolepo vydaná. Okrem oblastného predsedu Dušana Šabláturu sa jej zúčastnila aj primátorka Zvolena Lenka Balkovičová a okresný prednosta Samír Moumani. Určite aj oni boli radi, že ukončenie posedenia sme si dvakrát predĺžili.

Ján Kašica, tajomník OblV SZPB

Čo píšu iní

(Dokončenie zo str. 4)

medzi nimi k prestrelke. Nemci to vedeli, že vtedy tam nie je nikto, kto by dedinu bránil,“ priblížil Mičev.

V skoré nedeľňajšie ráno 18. marca 1945 sa tak Nemci do obce vrátili v počte asi 300 mužov. Nacistické besnenie zmenilo osadu na zhorenisko. Zo 42 domov zostalo len šesť. Do partizánskej nemocnice hodili granáty a odviekli aj 19 partizánov väčšinou maďarskej národnosti. Popravili ich pri Moštenici. Z ľudí, ktorí prežili tieto zverstvá, dnes žijú už len dvaja či traja. Po vojne sa vtedajší obyvatelia presťahovali do okolitých obcí a aj do Banskej Bystrice, kde pre nich vybudovali obytné domy v časti sídliska Fončorda, dodnes pomenovanej Nové Kalište.

Podľa tasr.sk, 17. 3. 2017

■ České Budejovice nezavavia Stalina čestného občianstva

Úrady českého mesta České Budejovice zaujali postoj neprepisovať dejiny a teda ani nezavavia Josifa Stalina čestného občianstva mesta.

„V našich dejinách je celý rad iných momentov, na ktoré nemôžeme byť pyšní. Lenže žiadnymi rozhodnutiami ich z našich dejín nevymažeme“, povedal primátor Jiří Svoboda.

Obdobné občianstvo má aj Klement Gottwald, ktorý po mnohých rokoch stál na čele komunistickej strany a v rokoch 1948–1953 bol prezidentom ČSR a podpísal okolo 230 trestov smrti.

Podľa vz.ru, 18. 3. 2017

■ Lavrov o mlčaní jahniat: Nadržiavanie neonacizmu je hanbou EÚ a NATO, urážkou miliónov obetí a ignorovaním Norimbergu

Ruský minister zahraničia Sergej Lavrov nazval hanbou Európskej únie a NATO nadržiavanie neonacistickým tendenciám. Lavrov vyjadril hlboké znepokojenie Moskvy v súvislosti s pokusmi rôznych európskych štátov „zakrývať“ si oči pred rozmáhajúcimi sa neonacistickými tendenciami, systematickými skutkami vandalizmu voči pamätníkom a hrobom z čias druhej svetovej vojny“

„Na pozadí známych výrokov o ohrození liberálnych európskych hodnôt pozorujeme takzvané „mlčanie jahniat“ v súvislosti s pravidelnou podporou pochodov neonacistov v Lotyšsku,“ zdôraznil Lavrov. Dodal, že EÚ a NATO sa dopúšťajú urážky pamiatky miliónov, ktorí zahynuli a ignorujú rozhodnutia Norimberského tribunálu.

Najnovšou „kvapkou“ v neonacistických výčinoch, ktoré sa dejú v niektorých štátoch EÚ a NATO, bol pochod v lotyšskej Rige na počesť Dňa pamiatky lotyšskej légie Waffen SS. Veteráni tejto organizácie pochodovali po uliciach lotyšského hlavného mesta, pričom ich ochraňovali zosilnené oddiely polície. Na pochode sa zúčastnilo niekoľko stovák ľudí, vrátane neonacistických hostí z Poľska, Litvy a Ukrajiny.

Takéto podujatia sa v Rige konajú už vyše 20 rokov, počnúc rokom 1994. Stalo sa už tradíciou, že protesty odporcov neonacizmu si lotyšské médiá nevšímajú, zato lotyšská polícia áno: pravidelne zatýka najaktívnejších kritikov esesáckych pochodov!

Hlavnaspravy.sk, 18. 3. 2017

■ Vydražili album s nezvyčajnými fotografiami Hitlera

Album, obsahujúci neštylizované zábery bývalého nacistického vodcu Adolfa Hitlera, vydražili v anglickom meste Royal Tunbridge Wells za 34 tisíc libier (v prepočte 39 165 eur).

Album bezprostredne po skončení druhej svetovej vojny v Európe ukoristil z Hitlerovho berlínskeho bunkra britský fotograf Edward Dean. Fotografie patrili Hitlerovej milenke Eve Braunovej.

Album na dražbe získal do vlastníctva kupec, ktorého identita nebola zverejnená, informovala spravodajská stanica CNN.

Mnohé z týchto fotografií ukazujú inú stránku muža, ktorý sa stal synonymom zla. Na jednej sedí Hitler pohodlne v skladacom kresle na terase svojho horského sídla, na ďalšej pózuje s usmievanými deťmi.

Dean získal album z osobného nábytku Braunovej za asistencie ruského vojaka tesne po tom, ako Braunová spolu s Hitlerom spáchali v bunkre samovraždu; o autenticite dokumentu preto nebolo najmenších pochybností.

Podľa aktuality.sk, 17. 3. 2017

V Rimavskej Sobote bilancovali

Marcového (7. 3.) rokovania ObIV SZPB v R. Sobote sa spolu s predsedom SZPB Pavlom Sečkárom a primátorom Tisovca Petrom Mináčom zúčastnili aj priami účastníci protifašistického odboja plk. v. v. Ladislav Sládek, Július Molitoris a Pavol Trocha.

Väčšina diskutujúcich v diskusií ostro odsudzovala nedopovedané postoje a faloš niektorých ústavných činiteľov (prezidenta SR, ministra obrany SR...) pri prejavoch a vystúpeniach v médiách, keď uvádzajú len, že „sloboda k nám prišla z východu“, že nacizmus porazili (nekonkrétni) spojenci a podobne.

Diskutujúci tieto postoje odsúdili pretože ich považujú za zámerne skresľovanie dejín. Keďže uvedení predstavitelia vo svojich prejavoch jasne ne-deklarujú, že východnú a strednú Európu oslobodila pred-

Predseda SZPB sa venoval hlavne vnútrozvazovej činnosti. Odporúčal, aby základné organizácie SZPB z oblasti R. Soboty organizovali poznávacie zájazdy aj do múzea v Seredi a na expozíciu Za slobodu v budove ústredia SZPB v Bratislave.

Po ocenení jubilatov a významných boli nastolené dve málo uspokojivé témy: slabý odber dvojtýždenníka Bojovník a neuspokojivý stav v prijímaní nových členov SZPB. Oblastný predseda P. Brndiar odporučil, aby v tomto roku každý člen oblastného výboru získal aspoň jedného nového člena SZPB. Novoprijatí by sa mali stať aj predplatiteľmi zväzového média.

P. Mináč obznamil prítomných s pripravovaným odhalením busty tisoveckému rodákovi, priamemu účastníkovi SNP gen. Júliusovi Nos-

kovi, ktoré sa bude konať 8. júna 2017 pri príležitosti jeho nedožitého 110. narodenin.

Záver rokovania patril gratuláciám ženám pri príležitosti MDŽ a L. Sládekovi k jeho 89. narodeninám (6. 3. 2017).

(Pre Bojovník bez nároku na honorár)

Opätovné stretnutie deviatakov veľmi potešilo

Dňa 2. marca 2017 zorganizovala Základná škola J. G. Tajovského v Senci v spolupráci so SZPB Senec v poradí druhú besedu, tentoraz na tému Slovenské národné povstanie.

Okrem „starých – známych“ – členov ZO SZPB Zdenka Martona, Jána Rohára, Jozefa Kobelu sa besedy zúčastnil aj

podpredseda ÚR SZPB Norbert Lacko a ústredný tajomník Viliam Longauer.

Hneď po úvode sa ujal slova

V. Longauer. Deviatokov v kocke oboznámil so základnými informáciami o SNP a o jeho mieste v kontexte našich národ-

ných dejín. Zaujímavé rozprávanie bolo podfarbené dobovými fotografiami, ukázkami na interaktívnej tabuli, o ktoré sa postarali naši bývalí žiaci J. Rohár a J. Kobela.

Rozprávanie V. Longuera funkčne doplnil N. Lacko, ktorý sa so žiakmi podielil o postrehy zo svojho rodného kraja.

Keď sa k slovu dostali deviataci, bolo vidieť, že ich problematika SNP veľmi zaujíma. Navyše sa nehanbili uznať, že majú „biele miesta“ vo vedomostiach.

Záver patril emotívnemu vystúpeniu Imry Farkašovej, ktorá predniesla báseň s protivojnovou tematikou.

Najakatívnejší z dnešného podujatia pôjdu so SZPB na výlet.

Eva Beňová

Pamätník navštevujú aj zo zahraničia

Na Hrnčiarokach, kde máme od nedávna pamätník, venovaný všetkým, ktorí sa zaslúžili o náš slobodný život, sa s úctou skláňajú predovšetkým mladí ľudia.

Prichádzajú sem z rôznych kútov Slovenska, ale aj zo zahraničia. Sloboda a vďačnosť za ňu nesmie nikdy zahynúť. Posledný zápis vložil do Knihy pamäti 8-ročný Radko Činčura. „Bol som tu 18. 3. 2017,“ napísal.

Pred týždňom navštívili toto pamätne miesto aj mladí ľudia z Litvy. Ticho postáli s rodinou zo Slovenska

a v očiach mali slzy. O tejto udalosti ma informovala členka našej organizácie, ktorá to videla a takto opisala: „Bolo to niečo nesekutočné s akou úctou a poklonou vzdali svojich podakovanie. Obdivovali, v akom krásnom prostredí je Pamätník postavený, vypytovali sa ako sa to všetko udialo a kto je za tým. Bolo vidieť, ako s obdivom konštatovali,

že nájsť takéto miesto pokoja v nádhernej prírode a byť tak blízko k nebu, už dávno nezazili.“

Mne dal tento opis podnet na podelenie sa ním s čitateľmi Bojovníka. Lebo pomníček je na mieste, kde sa ľudia už v minulosti správali ako ľudia. Veríme, že aj budúcnosť bude patriť človeku a ľudskému v prejavoch dobra, lásky, priateľstva a vzájomnej úcty.

Mária Švikruhová, CmoBaňa

S obnoveným hrobom je spokojnosť

Dňa 15. marca nám zavolali zástupcovia ruského veľvyslanectva a spýtali sa, či môžu položiť kyticu na hrob ruského vojaka, pochovaného v Revíšskom Podzámčí. Boli sme tým milo prekvapení a navrhli sme im, že sa k nim pripojíme.

Predmetným miestom posledného odpočinku je hrob 22-ročného vojaka Vasila Jakuboviča

Somčinského, ktorý v R. Podzámčí zahynul v novembri 1944. Pri hrobe sa nám venoval Vladimír Smelák, ktorý nemalou mierou prispel k ozrejmeniu vtedajšej osudnej udalosti jeho smrti.

Zo strany ruských diplomatov bola vyslovená maximálna spokojnosť s kvalitou a architektúrou obnoveného hrobu.

Mária Števková

Podakovanie

Touto cestou chceme poďakovať Ondrejovi Kuňákov, ktorý prišiel na našu školu ZŠ Jána Kupeckého v Pezinku prednášať deviatkom o svojej rodnej obci Telgárt a o spomienkach na SNP a boje v tejto obci.

V jeho prednáške nechýbali ani moderné formy vyučovania – dokumentárny film a fotografie, ktoré si priniesol v digitálnej podobe, aby sa priblížil k mladým ľuďom. Žiaci tak mali možnosť zažiť spresnenie vyučovacieho procesu sprítomnením si histórie prostredníctvom človeka, ktorý bol jej súčasťou. Naša škola sa už zúčastnila prednášky o 2. svetovej vojne a SNP a pripravujeme sa na súťaž organizovanú vašou organizáciou (SZPB – poznámka redakcie).

Jaroslava Babirátová, vyučujúca dejepisu

Z činnosti ZO SZPB Košice-Juh

Koncom roka 2015 došlo v Košiciach na Juhu k zlúčeniu troch základných organizácií SZPB. Išlo o ZO SZPB číslo 13, 14 a 15. Toto opatrenie si vyžiadala situácia spojená s úmrtím predsedu ZO SZPB č. 13 Železníky Štefanom Maurérom a predsedníčkou ZO SZPB č. 14 Klárou Saxunovou.

Zlúčením týchto troch základných organizácií bola vytvorená jedna ZO SZPB, ktorá pôsobí pri mestskej časti Juh, ktorej starostom je s nami dobre spolupracujúci Jaroslav Hlinka. Jeho spoluprácu si, mimochodom, pochvalovala už aj predsedníčka ZO SZPB č. 15 Viera Záhorčáková, ktorá viedla tuto základnú organizáciu dvadsať rokov. Obetovala jej veľa nielen ako dlhoročná predsedníčka ZO SZPB, ale aj ako tajomníčka ObIV SZPB v Ko-

šiciach. Jej skúsenosti a zanietenie napomôžu novozvolenému výboru ZO SZPB Košice-Juh, nakoľko V. Záhorčáková, aj napriek svojmu veku, ostala čestným členom výboru ZO SZPB. Osobitne veľkú zásluhu má pri získavaní nových a hlavne mladých členov.

Dnes je predsedom vyše 70-člennej ZO SZPB Košice-Juh Dušan Rybanský a tá sa pod jeho vedením rozrastá hlavne o mladých členov.

Maria Tomášová

Členka výboru ZO SZPB Košice-Juh

Reprezentácia KSS v našom múzeu

V expozícii Za slobodu sme nedávno privítali aj súčasnú reprezentáciu Komunistickej strany Slovenska, vedenú predsedom Jozefom Hrdličkom. V knihe návštev nám o tom pripísal 15. marca 2017 takýto zápis:

„S obdivom oceňujeme úsilie SZPB o šírenie historickej pravdy. Výstava Za slobodu je jednou z ciest, v súčasnej dobe postihnutej prekrúcaním historických faktov a dejín, pusťiť trochu svetla do tohto labyrintu. Výstava je snahou pravdivo a realisticky poukázať na cestu slovenského národa k slobode, národnej nezávislosti a za sociálnu spravodlivosť. Šírenie antifasistického tradície, národnej hrdosti a vlasteneckého citenia je v súčasnej dobe aktuál-

nejšie, ako kedýkoľvek v minulosti. História sa opakuje, vždy na kvalitatívne vyššej úrovni a objektivný výklad má viesť k poučeniu sa z nej.

Poučme sa! Ďakujeme SZPB a všetkým zainteresovaným na výstave za možnosť vzhliadnuť ju. Želáme vám veľa návštevníkov a úspech.

Komunistická strana Slovenska – Jozef Hrdlička, Artúr Bekmatov, Viera Klimentová, Pavol Suško.“

Ladislav Slrak

Návštevníkov expozície Za slobodu prijal aj predseda SZPB P. Sečkár.

Kto nepozná minulosť, nezaslúži si budúcnosť...

Symbolicky, v deň osláv oslobodenia mesta Banská Bystrica sa v Múzeu SNP konalo zasadnutie ObIV SZPB Banská Bystrica za účasti predsedov základných organizácií, predsedu SZPB Pavla Sečkára a ďalších hostí.

Predseda oblastného výboru B. Bystrica Ján Páček v príhovore upozornil aj na známe fakty – na prirodzený úbytok členov SZPB. Len ťažko sa dá získať najmä mladých členov. Hlavným dôvodom býva nedostatok pracovných zaneprázdnenosť, nutnosť zarábať si na živobytie mnohokrát vo viacerých pracovných pomeroch. **Treba však otvorene priznať, že svoju úlohu zohráva aj neochota angažovať sa a niekedy i nevedomosť.** Práve nevedomosť môže spôsobiť obrovské škody vo vedomí mladých ľudí. Najmä v posledných rokoch sme svedkami toho, ako sa namiesto historickej pravdy objavujú prekrútené, až pomýlené informácie o našej minulosti.

Ján Páček a predseda SZPB Pavol Sečkár, vyjadrili zhodné znepokojenie nad skutočnosťou, že sa nedari viac dostávať do stredných a odborných škôl

Ocenení členovia a funkcionári SZPB.

hrávalo práve tu, v okolí našich hôr a lesov? **Udalosti, keď fašistická číma so slovenskými prísluhoňmi plienila a likvidovala tých, ktorí sa postavili na záchranu podstaty slovanstva?**

Je smutné, že vo verejných vystúpeniach politikov a v médiách sa o tom prekrúcajú a zamätávajú fakty...

Súčasťou zasadnutia Oblastného výboru SZPB v B. Bystrici bolo aj odovzdávanie významnaní. Predsedníctvo ÚR SZPB udelilo k životnému jubileu a za aktívnu činnosť v pre-

sadzovaní humanitných tradícií a odkazu boja za slobodu: Medailu M. R. Štefánika III. stupňa **Eve Brozmanovej** a **Ottovi Gregorovi**. Medailu M. R. Štefánika II. stupňa **Ladislavovi Schmidtovi** a **Medailu M. R. Štefánika I. stupňa Štefanovi Bartošovi** a **Vladimirovi Kucejovi**.

Pri príležitosti životného jubilea Predsedníctvo ÚR SZPB schválilo a odovzdalo Pozdravný list **Miroslavovi Piklovi** za dlhoročnú aktívnu a obetavú prácu v SZPB.

Lubica Laššáková, foto: Jozef Horváth

Oslobodenie Liptovskej Osady

V týchto dňoch si pripomíname udalosť z 27. a 28. marca 1945, kedy našej obci hrozilo vypálenie a vystrielanie obyvateľov. Táto hrozba bola odvrátená aj vďaka kňazovi, ktorý tu vtedy pôsobil, vdp. Štefanovi Vaverčákovi.

Pripomíname si aj svoje oslobodenie, ktorého sme sa dočkali v noci z 3. na 4. apríla 1945. Pri tejto príležitosti sa 24. marca 2017 konala spomienková slávnosť pri kríži na Prievalci v Liptovskej Osade, ktorej sa zúčastnili obyvatelia obce, žiaci a učiteľia ZŠ s MŠ z Liptovskej

Osady, členovia SZPB, vrátane zástupcov oblastného výboru SZPB z Ružomberka. Starosta obce R. Kuzma predniesol slávnostný príhovor a žiaci pripravili kultúrny

program. Celá slávnosť sa niesla v duchu vďačnosti za našu slobodu, v ktorej môžeme žiť a ktorú si vižeme.

Jaroslava Končíková

Vedomostná súťaž sa začala

Už po štvrtýkrát ObIV SZPB vo Zvolene organizuje vedomostnú súťaž „Medzníky 2. svetovej vojny“ pre žiakov základných a stredných škôl. Majú v nej preukázať vedomosti z histórie udalostí a priebehu 2. svetovej vojny, ale aj z vypuknutia a priebehu SNP.

V piatok – 17. marca sa uskutočnilo v Kasárňach SNP na Podborovej okresné kolo pre žiakov zvolenského okresu. Do kategórie základných škôl sa prihlásilo sedem trojčlenných družstiev, ktoré zastupovali vyše polovicu plne organizovaných škôl okresu. A o tom, že sa žiaci na súťaž veľmi dobre pripravili svedčí aj fakt, že štyri družstvá v jej základnej časti nestratili ani bod. Nakoniec o víťazovi museli rozhodnúť až rozbrojové otázky.

Najlepšie na ne odpovedali žiaci zo ZŠ A. Sládkoviča Sliac. Na druhom mieste sa umiestnili žiaci zo ZŠ M. Bela Funtíka Očová a na treťom mieste žiaci ZŠ

toční v máji. Stretnú sa v ňom s víťazmi okresných kôl v Krupine a v Detve. Spoločne zaberajú o cenu, ktorú venoval Oblastný výbor SZPB vo Zvolene – poznávací zájazd do Česka, v programe ktorého bude aj návšteva Lidíc.

V kategórii stredných škôl bola účasť veľmi prekvapivá, keď len jedna škola zo šiestich, ktoré sú vo Zvolene, prihlásila svoje družstvo. Bola to SOŠ hotelová

z Podborovej. Aj oni však museli potvrdiť, že sa na súťaž pripravili. Bez konkurencie tak postúpili do oblastného kola. Je len na škodu veci, že ďalšie stredné školy nevyužili túto príležitosť pre svojich žiakov, pretože mohli zabojsť o cenu, ktorú venoval pred víťaza oblastného kola europoslanc V. Maňka – zájazd do Štrasburgu.

Ján Šlosiarik, člen ObIV SZPB Zvolen

Rodina spomína, pamätnej izby niet

Pocítili sme na vlastnej koži, čo to znamená pohybovať sa hladný, smädný, nevyspatý v obklúčení nepriateľa, nemať kde hlavu skloniť... Naši ošetrovatelia so mnou a inými vojakmi bývame v zemlianke, kde sme si vyrobili drevené prične. Je nás tu do dvadsaťpäť mužov. Z benzínového suda máme piecku, v tejto je vyvrtaná diera pre kovové vedro, v ktorom môj ošetrovateľ Marek Hefka varí...

Toto je len jedna zo zmienok o príslušníkovi zdravotnej služby 2. paradasantnej brigády tak, ako ju v roku 2003 napísal a na internet umiestnil pod názvom Spomienky šéfkára 2. paradasantnej brigády plk. v. v. MUDr. Alexander Reháč. V akých podmienkach a v akej jednotke gajarský rodák Marek Hefka pôsobil, o tom hovoria dochované spomienky na 2. paradasantnú brigádu, ktorá sa sformovala v ZSSR a „nazývali ju so súhlasom československého i ruského velenia: „Pluk slovenských dobrovoľníkov v SSSR“, čím sa jej aj zo strany Rusov priznávalo osobité postavenie.

Zväzok sa okrem mnohého iného zúčastnil bojov o prechod na Dukle, kde stratil 143 príslušníkov, 438 ich mal ranených a 47 nezvestných. Tieto ťažké straty, oslabenie o 628 prísluš-

níkov, priniesli dramatické dni práve pre zdravotníkov. Boli dni, keď sa v ošetrovni postarali až o 160 ranených.

Stratám sa nevyhla ani skupina zdravotníkov, čiastočne aj preto, že zahynuli pri haváriách lietadiel, ktoré ich mali dopraviť na povstalecké územie – dovedna ich havarovalo sedemnaásť! Z brigády si havárie vyžiadali život 68 príslušníkov.

Možno si predstaviť aká dráma to bola, čo sa odohrávalo v tom vojnovom čase? A to bol ešte len začiatok, po ťažkých bojoch a stratách nasadili brigádu na bojiská proti nemeckým zväzkom v rámci Povstania. Po jeho vojenskej porážke čakal ústup, zimný prechod na Kozi chrbát, ako aj „tragický výstup na Chabenec (1955 metrov, ešte dnes varujú turistické príručky, že za veľmi krátky čas môže

Marek Hefka

mať človek omrzliny, hrozia lavíny, hmla, ostrý vietor).

Výstup však znamenal jedinou záchranu. Vymyká sa ľudským schopnostiam opísať atmosféru a boj so smrťou, ktorý si od každého vyžadoval takmer nadľudské sily, aby sa vyslobodil z objatia „bielej smrti“, ktorú chystala čoraz mohutnejšia fujačica a víchor, ktorý pri jeho vrcholení zrážal skrčené postavy k zemi, že nebolo možné v jeho nárazoch niekedy urobiť krok dopredu. Pri tomto boji so smr-

ťou, ktorý by ani najschopnejší režisér hororových filmov nevedel zobrazit', však ani jediný z príslušníkov brigády nezahodil zbraň, takto si vo svojich pamätiach spomína lekár brigády.

Boli to dramatické dni,...

...týždne, v pamätiach je veľa mien a medzi nimi konkrétne aj Marek Hefka, rodák z Gajár. Nielen príroda bola nepriateľom, nešlo len o to vyhnúť sa nemeckej presile, ale aj nezmyselným rozkazom partizánskeho velenia. Jedným z nich bol príkaz na zimný prechod cez Dumbier, samovražedný pokus však brigáda odmietla. V povojnových časoch sa potom už netešila priazni.

Gajarský rodák Marek Hefka dostal vyznamenanie na prvé výročie SNP, podpísané predsedom SNR Karolom Šmidkem a členom povstaleckej SNR Jozefom Letrichom (ten po roku 1948 emigroval do USA. Šmidke zomrel a vyhol sa väzneniu a procesom, aké zažili jeho najbližší spolupracovníci G. Husák a L. Novomeský). Má

aj ocenenie z Londýna a istý čas boli jeho veci jednou zo súčastí výstavy v miestnej škole, celá výstava však bola pred takmer štvrtstoročím zrušená a niektoré z artefaktov sa už k rodine naspäť nevrátili.

Marek Hefka, ktorý sa do Gajár vrátil až v roku 1946 a tu sa oženil, je však dodnes v živých spomienkach svojich príbuzných, ako aj v rozsiahlych uverejnených spomienkach lekára brigády.

Ako je možné, že mnohí prežili v horách ťažké zranenia, alebo ochorenia, keď zdravotníci pracovali v týchto neuveriteľných podmienkach? Odpoveď lekára brigády, a to by zrejme bola aj odpoveď jeho pomocníka, ošetrovateľa Mareka Heftu je, že **Povstanie a boj v horách bol celonárodnou záležitosťou, a že bez širokej podpory zdravujúcej väčšiny národa by sme nemohli prežiť ani len desať dní bez potravín, bez informácií o pohyboch nepriateľa, bez liekov a bez ošatenia. Národ stál za nami a iba s jeho pomocou sme sa udržali**, vyhlásil vo svojich pamätiach z roku 2003 MUDr. A. Reháč.

Dušan Kerný, redakcia Gajarských novín

V Senici spomínajú

Koncom marca a začiatkom apríla v roku 1945 boli cesty a stred Senice preplnené vojenskými kolónami. Nákladné autá boli plné vojakov, revali motory tankov, autá ťahali delá, medzi nimi sa tlačili aj pásové samohodné húfnice.

Cesta od Trnavy a Jablonice smerom na Holíč bola nimi plná vo dne v noci. Občania to všetko sledovali so strachom a obavami čo bude nasledovať.

Nemci pred pár dňami nahnali starších mužov na kopanie širokého kanála pri vstupe do mesta. Mal tvoriť protitankovú zátarasu. Boli tu aj ďalšie prekvapenia. V meste bola silná nemecká posádka, v ktorej cvičili pred časom v záhoráckych pieskoch vojakov na boje v Afrike.

Ľudia v záhradách rodinných domov na Robotníckej ulici rýchlo sadili zemiaky a zeleninu. Za záhradami už bolo voľné pole. Zrazu si všimli, že spoza plotov sa opatrne prikráda skupina vojakov. Mali iné uniformy, ako ustupujúci Nemci, ktorí boli v ulici len o necelých sto metrov vedľa. Zamávali kopáčom a opatrne kráčali ďalej. Vysvitlo, že to bola prieskumná hliadka 2. ukrajinského frontu.

Čo bude nasledovať? – pýtali sa občania. Prídu na rad ťažké boje a zničia mesto? Obavy mal aj starší občan Martin Dvorský, ktorý všetko pozorne sledoval, ale súčasne si vykopával úkryt a skryl v ňom zásoby potravín.

V ulici, na námestí a na priľahlých cestách sa podchvíľou rozpúťali prestrelky medzi útočiacimi ruskými stíhačmi a guľometmi ustupujúcich vojakov. Jednu takúto prestrelku sledoval ukrytý za plechovou konštrukciou udiarne aj Dvorský so svojim vnukom.

Zrazu buchla do plechu strela z lietadla. V tom momente boli obaja v zemnom úkryte.

„Ty starý blázon“, vyčítavo vykričala mužovi jeho manželka. „Nestačila ti prvá vojna, ešte do druhej vtáhuješ aj dečko?“

Od Trnavy a Jablonice už boli počuť delostrelecké výbuchy. V dolnej časti námestia stál dom, v ktorom na poschodí býval vedúci predajne Baťa a vo väčšom dvore boli domy s ďalšími rodinami. Majiteľ domu prichýlil všetkých vo svojej pivnici. Tak sa v nej zišlo desať dospelých ľudí a vari toľko detí rôzneho veku. Aby si chránili vetracie okienka, smerujúce na námestie, vo dvore vykopali hlinu a ňou izolovali okná pred poškodením.

Až prišiel osudný deň. Pod bránou domu zaparkovalo nákladné auto s nemeckými vojakmi. Motor mu stále bežal. V susednej úzkej uličke sa rozložilo

delo, ktoré pravidelne páliło na postupujúcich vojakov Červenej armády. A z veže katolíckeho kostola guľomety.

Tá veža, ktorá z dolinky, v ktorej sa Senica trochu schováva, vytŕčala, sa stala terčom ruských kanonierov. Dva či tri granáty vybuchli na námestí, až sa ozval veľký rachot – vežu zostrelili a padla vedľa kostola.

O krátky čas bolo ticho aj pod bránou, nemeckí vojaci odštartovali preč. Neprešla vari ani hodina a ozval sa buchot na dvere do pivnice. Otvoriť šiel jeden z mužov a pozeral na ruského vojaka s namiereným samopalom. Stalo sa to 7. apríla. Radosný deň.

„German u vas net?“, spýtal sa. „Nie je! Boli pod bránou, ale odišli“, našinec mu na to. V pivnici vypukol jasot, postupne všetci vybiehali na dvor a na námestie. Po ňom už cválala skupina vojakov v dlhých čiernych vlajúcich plášťoch. To sú kozáci, povedal ktosi.

Prešla asi hodina a na dvore sa zastavil koč. Sedel na ňom vysmiaty vojak a volal ženy a deti k sebe. Pri nohách mal otvorenú drevenú geletku s marmeládou z ned'alekej pálenice na okraji lesa. Rozdával ju plnými lyžicami.

Staršie ženy si začali obzerat' poškodenú vežu kostola a lamentovali, že na kostol Rusi nemuseli strieľať. Jeden starší muž im odpovedal: A že tam Nemci umiestnili guľomety, to vám

neprekáža? A bolo po výčitkách.

Netrvalo dlho a na rozľahlej lúke pri kaplnke začali pristávať ruské stíhače a bitevníky. To bola nová radosť pre deti. Mohli si prezerat' lietadlá. Aj zbrane a náradie mechanikov.

Na cintoríne pribudlo zopár hrobov padlých ruských vojakov a k nim pamätník. Po pár rokoch aj pamätník oslobodenia v parčíku pri námestí. Pri ňom si Seničania každoročne pripomínajú siedmy apríl ako deň svojho oslobodenia.

Do partizánskych bojov na strednom Slovensku sa zapojili viacerí občania Senice, ktorí v tom čase slúžili v armáde, napríklad Jozef Fritz, ktorý bol po vojne niekoľko rokov predsedom okresnej organizácie SZPB. A v blízkom okolí pôsobili malé partizánske skupiny. Aj tieto udalosti pripomínajú starší občania mladším. Aby nezabudli v akom prostredí žijú a vyrastajú. A k akým tradíciám sa majú hrdo hlásiť...

Martin Kuček

Senica – pamätník oslobodenia.

Pravda o niekoľkých dátumoch

18. marec 1939 - Predseda slovenskej vlády J. Tiso je pozvaný do Viedne, kde mu nemecký kancelár Adolf Hitler predložil požiadavky, ktorých splnením podmienil uznanie Slovenska.

Výsledkom bolo podpísanie „Zmluvy o ochrannom pomere medzi Nemeckou ríšou a Slovenským štátom“. (Jozef Tiso ju podpísal 18. 3. už vo Viedni, no Joachim von Ribbentrop až 23. 3. v Berlíne.)

– V 1. článku vyhlasovala, že „Nemecká ríša preberá ochranu nad politickou nezávislosťou Slovenského štátu a nad integritou jeho územia.“

– Druhý článok umožňoval Nemecku na úzkom páse územia západného Slovenska (išlo o územie na pravom brehu Váhu – tzv. Nemecká ochranná zóna alebo tiež Schutzzone) zriaďovať vojenské objekty a držať ich obsadené vojskovou silou, ktorú pokladá za potrebnú.

– V 3. a 4. článku si Nemecko zaistilo, že Slovenský štát bude svoju zahraničnú a vojnovú politiku viesť „v úzkej zhode s nemeckou brannou mocou“ (aj na základe tohto ustanovenia Slovensko vstúpilo do vojny s Poľskom, ZSSR, Spojeným kráľovstvom a USA).

– Zmluva mala platiť 25 rokov.

* * *

21. marec 1946 – Bola vydaná smernica k organizovanému odsunu Nemcov zo Slovenska. Prvý transport z Bratislavy bol vypravený 30. apríla 1946. Do konca októbra 1946 odišlo zo Slovenska 32450 osôb. Po tomto termíne boli odsuny načas prerušené.

Posledný všeobecný súpis Nemcov na Slovensku bol z 20. februára 1946. K tomuto dňu žilo na našom území 62643 osôb nemeckej národnosti. Boli v ňom však zahrnuté aj osoby, ktoré žili v manželstve s osobou nemeckej národnosti a slovenskí rodinní príslušníci.

Prvé zaisťovacie, respektíve sústred'ovacie tábory vznikli 3. apríla 1946 v Bratislave-Petržalke, 15. apríla v Grinave, 20. apríla v Kremnici, 22. apríla v Želiezovciach a Košiciach. V máji k nim pribudli ďalšie: na bratislavskej Patrónke, Trebišove, Kežmarku, o mesiac neskôr pribudli v Handlovej, Huncovciach, Gbeloch, Gelnici, Košiciach, Krompachoch, Krupine, Matejovciach, Moldave nad Bodvou, Nižnom Medzeve, Smolníku, Starej Ľubovni, Švedlári a vznikali ďalšie. Podľa hlásenia hlavného veliteľstva Národnej bezpečnosti (HV NB) z 15. júla 1945 bolo na Slovensku zriadených 25 zaisťovacích a 20 pracovných táborov. Postupne ich vzniklo stosedem.

* * *

23. marec 1933 – Hitler pred Ríšskym snom vyhlasuje, že zahraničné vzťahy Nemecka nepodliehajú rovnakej logike ako jeho domáca politika a že si želá uchovať priateľské vzťahy so ZSSR pod podmienkou, že otázka komunizmu ostane vnútornou záležitosťou.

Stalin bez problémov pochopil tento jazyk, pretože ho používal aj on. Každý cítil, že v hre je „harmónia“ starých vzťahov medzi ZSSR a nemeckou pravícou. Každý zatajil dych.

Stalin prvý raz verejne reagoval až v januári 1934 na XVII. zjazde VKS(b), teda pri nadovšetko slávnostnej príležitosti. To, čo zamlčal, bolo rovnako dôležité ako to, čo povedal: ani slovo o požiari Ríšskeho snemu, o lipskom procese, o Dimitrovovi, veciach, ktoré boli v centre gigantckej kampane riadenej Kominternou. Naproti tomu urobil niekoľko krokov k Spoločnosti národov, z ktorej hitlerovské Nemecko v októbri 1933 vystúpilo a kam Sovietsky zväz vstúpil v septembri 1934.

23. marec 1939 – Podpis Joachimom von Ribbentropom tzv. „Ochranej zmluvy“ medzi nemeckou a slovenskou vládou (Tiso ju podpísal už 18. 3. vo Viedni.)

V ten istý deň je v Berlíne podpísaný aj Dôverný protokol o hospodárskej a finančnej spolupráci medzi Nemeckou ríšou a Slovenským štátom, ktorý Slovensku zabezpečil vlastnú menu, colnú suverenitu územia, presun finančných prostriedkov z Národnej banky v Prahe, pomoc Nemeckej ríšskej banky pri zriadení Slovenskej národnej banky, ako aj uprednostnený odbyt slovenských výrobkov na nemeckom trhu.

Lenže neadekvátnym určením vzájomného pomeru meny nemeckej ríšskej marky voči slovenskej korune (1 RM – 11,62 Ks, hoci reálne to malo byť asi 6 Ks.) utrpelo Slovensko veľké hospodárske straty.

* * *

24. marec – 10. jún 1999 – Jednostranná 77 dňová vojenská operácia NATO „Milorrdný anjel“ bez mandátu OSN, vrátane neľudského bombardovania svojho spojencu z 2. sv. vojny - Južoslávie.

Agresor si vybral jednoduchú taktiku – prioritnými cieľmi v Srbsku a Vojvodine sa stala občianska infraštruktúra, priemysel. Naopak v Kosove a Metochiji sa vojenské údery zamerali na vojenské objekty a jednotky juhoslovanskej armády. Autonómny kraj Kosovo a Metochija spadol do zóny zodpovednosti 52. prištinského zboru 3. armády pozemných vojsk ZRJ.

NATO proti juhoslovanskej armáde v Kosove uskutočnilo 3000 bojových letov, z toho **piloti aliancie hlásili 1995 poškodení alebo zničení bojovej techniky, dopravných prostriedkov, delostrelectva...**

Bezprostredne po ukončení vojny veliteľ 3. armády **generál Nebojša Pavkovič zverejnil** spôsobené mu straty. Jeho armáda, konkrétne prištinský zbor, ktorý držal najväčší tlak, stratil **13 tankov (z toho 7 zničilo letectvo), 4 BVP, 2 OT, 8 diel, 3 samochodné húfnice, 6 húfnic, 10 protiletadlových zbraní atď.** No a v decembri 1999 zástupca náčelníka generálneho štábu pre tylo generál Pantelič oznámil, že celkové straty armády Južoslávie dosiahli 18 tankov, 10 OT a BVP, 13 hlavné delostrelectva...

NATO však uvádzalo iné počty. Jej vzdušné sily vraj zničili 181 tankov, 317 OT a BVP, 857 hlavné delostrelectva, 600 dopravných prostriedkov. **Neskôr Pentagon tieto počty znížil** a uviedol: 120 tankov, 220 OT a BVP, 450 hlavné delostrelectva.

Keď však útvary juhoslovanskej armády po niekoľko dní opúšťali Kosovo, pre „natovcov“ bolo nepríjemným vidieť odchádzať takmer neporušenú armádu.

No a keď ani sily KFOR nešli „obrovské množstvá zničenej techniky“ na kosovskom území štáby aliancie urobili ďalšiu korektúru strát. **19. 9. 1999 vrchné velenie NATO v Európe (Supreme Headquarters Allied Powers Europe) oznámilo,** že letectvo aliancie zničilo 93 tankov, 153 OT a BVP, 389 hlavné delostrelectva a 330 dopravných prostriedkov.

V roku 2000 sa aliancia rozhodla urobiť bodku za touto otázkou. Vyslala do Kosova **špeciálnu skupinu amerických dôstojníkov** (Allied Force Munitions Assessment Team), ktorá zbierala údaje o stratách juhoslovanskej armády, vrátane pozostatkov po obrnenej technike. Na záver **uverejnila údaje, ktorí úplne vyvrátili predchádzajúce vyhlásenia úradov NATO.** Američania totiž dospeli k poznaniu, že celkovo bolo v Kosove zničených 14 tankov, 18 OT a BVP, 20 hlavné delostrelectva a mínometov, pričom časť z tejto techniky ide na vrub albánskych bojovníkov.

Vladimír Mikunda

Viete, že...?

...Sýrska armáda pri druhom útoku na Palmýru útočila tromi smermi a každé zoskupenie útočilo s červenými zástavami, na ktorých boli červená hviezda a kosák s kladivom?

Poľný veliteľ sýrskej armády Salmir Sulejman to vysvetlil nasledovne: „Kosák a kladivo s červenou hviezdou sme na zástavy nakreslili špeciálne, aby všetky pripomínali tie zástavy, s ktorými vaši (ruskí) vojaci dobývali Reichstag v roku 1945. Takéto zástavy sme venovali aj najlepším vojakom. Jeden z nich padol, keď snímal z citadely zástavu Islamského štátu“.

■

...každý Afganec má v krvi zbrane a boj?

Ruský genpor. FSB Vasilij Christoforov, ktorý bol agentom KGB v Afganistane, na základe toho zdôvodňuje, prečo sa myšlienky ZSSR v Afganistane neujali.

Vraj bolo obrovským omylom sovietskeho vedenia myslieť si, že ak Sovietsky zväz postaví republike niekoľko priemyselných objektov, ak jej zabezpečí potraviny, tak sympatie ľudu sa obrátia na stranu ZSSR.

Toto však bolo obrovským omylom vtedy a je to omylom aj pre dnešnú Európu. Idei svetlej budúcnosti Afgancom nikdy nenahradia moslimské tradície a stáročné polofeudálne zásady. „My predsa vieme, že počas mnohých desaťročí Angličania viedli s Afganistanom tri vojny (1839–1842, 1788–1881, od roku 1884). A vo všetkých, bez ohľadu na svoju početnú, materiálnu i technickú prevahu, prehrali. Zvíťazil Afganistan.“

■

...v roku 1945 bolo na Nemecko zhodených päťnásobne viac bômb, ako v roku 1943?

Vyplýva to z rokovania Franklina Delano Roosevelta a Winstona Churchilla na Casablanskej konferencii (14.–26. január 1943). Okrem dohody o otvorení 2. frontu v roku 1944, o rozhodnutí, že budú trvať na bezpodmienečnej kapitulácii Nemecka, Talianska a Japonska, prijali aj špeciálnu direktívu, ktorá postavila pred strategickým letectvom USA a V. Británie tieto úlohy:

1. systematické likvidovanie vojenského, priemyselného i ekonomického systému Nemecka.

2. podkopanie morálneho ducha nemeckého národa, kým nebude razantne oslabená jeho schopnosť k ozbrojenému odporu.

Uroveň nemeckej vojenskej výroby to však nepodkopalo, tá dokázala vzrásť o 50 %.

■

...naši vojaci boli cvičení aj na boj s atómovými zbraňami?

Na boj s použitím zbraní hromadného ničenia sa naši vojaci začali pripravovať už od roku 1954, kedy sa konalo aj prvé veľké cvičenie vojsk, označované ako „954“. O desať rokov mali naši vojaci na zničenie nepriateľa k dispozícii 131 atómových úderov. Do roku 1989 ich počet narástol na 546.

(„Naše“ atómové údery nepálili na nepriateľa naši vojaci, ale soviety, presne podľa požiadaviek našich veliteľov armád, okruhov...)

■

...klamal by ten, kto by tvrdil, že odborníci čs. armády pripravili v 2. polovici 30-tych rokov špeciálne nálože na diverznú činnosť v tyle nepriateľa?

Možno je to prekvapujúce, ale čs. armáda sa nikdy, na rozdiel od svojich susedov (Nemecka, Maďarska a Poľska), nezaoberala aktívnym vedením diverznej vojny.

■

...československá armáda zaviedla v roku 1938 do výzbroje aj protitankové míny?

Pravda je však prozaičkšia. V roku 1937 si ich armáda objednala celkovo 10 tisíc, lenže až v lete 1938 sa ich však podarilo odoslať do vojenskej továrne v Poličke na adjustáciu, takže k vojenským útvarom sa už nikdy nedostali.

■

...niektorí veliteľia čs. armády plánovali na začiatok októbra 1938 vojenský prevrat s cieľom odmietnuť Mnichovský diktát?

Išlo predovšetkým o skupinu okolo veliteľa juhomoravskej IV. armády generála Leva Prchalu (tzv. Karpatského leva – pozn. Bojovník), ktorý sa všemožne usiloval zabrániť odstúpeniu pohraničia Nemecku. Lenže žiadny z jeho plánov neprekročil štádium úvah, preto navždy zostane otázkou, či sa naozaj dalo čosi zmeniť alebo boli tieto snahy vopred odsúdené na neúspech.

A. Mikundová

s využitím zahraničnej tlače a vojenství

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

- **Bratislava 3:** Elena Hrčková 86 rokov.
- **Bratislava 7:** Drahomíra Vozárová 84 rokov.
- **Bratislava 12:** Valéria Krížová 97 a Zdenka Lapáková 86 rokov.
- **Bratislava 15:** Katarína Borovanová 98 a Marta Sluková 70 rokov.
- **Bratislava 19:** Ludmila Michaličková 60 a Adriana Mikundová 35 rokov.
- **Bojnice:** Mgr. Oskar Bielik 90 rokov.
- **Bzince p/Javorinou – Cetuna:** Emilia Potfajová 86 a Ivan Mrázik 75 rokov.
- **Badín:** Anna Leštáková 84 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Darina Rizoňová 75 rokov.
- **Banská Bystrica – ZO J. Rýsa – Tr. SNP:** Ing. Jozef Kostúrik 88 a Štefan Bartoš 85 rokov.
- **Bardejov 1:** Michal Trudič 65 rokov.
- **Bardejov 2:** František Holeva 96, Michal Kseňák 82, Anna Bieliková 70 a Ing. Jozef Popjak 40 rokov.
- **Bardejov 3:** Mária Stašková 93, Božena Levingerová 83, Magdaléna Čanová 75 a Mgr. Dagmar Filipová 60 rokov.
- **Bardejov 4:** Žofia Haburčáková 84 a Eva Matviaková 65 rokov.
- **Cigelfka:** Mária Rychvalská 88 rokov.
- **Cigelf:** Mária Mikušová 83 rokov.
- **Čierne n/Topľou:** Pavol Kotula 55 rokov.
- **Čaňa:** Magdaléna Andresová a Vincent Kiss 65, Irena Kelišová 55 a Ivan Hegeduš 30 rokov.
- **Čierny Balog:** Anna Kvietková 88 a Mária Giertlová 87 rokov.
- **Čierny Potok:** Mikuláš Jamnický 65 rokov.
- **Dolná Krupá:** Michal Konečný 85 a Helena Bachratá 65 rokov.
- **Dunajská Streda:** Mgr. Júlia Kissová 70 a Tibor Kvarda 65 rokov.
- **Giraltovce:** Alžbeta Sabovčíková 92 rokov.
- **Galanta:** Mária Mrvová, Ing. Jozef Janský a MUDr. Ľudovít Kopáček 70 rokov.
- **Horná Mičiná:** Milota Martinová 80, Milota Martinová, Anna Obrcianová a Ján Zachar 70, Juraj Baran 65, Ľudmila Baranová 60 rokov.
- **Hrachovo:** Mária Mareková 84, Dušan Lipták, Jozef Tomlák a Du-

- **šan Kortiš 65, Dalibor Durmis 55 a Iveta Čechová 45 rokov.**
- **Jasenie:** Pavlína Núterová 91 a Mária Belušová 87 rokov.
- **Kremnica:** Magdaléna Polašková 82 rokov.
- **Kšinná:** Mária Filová 98 rokov.
- **Kordíky:** Mária Žabková 91 rokov.
- **Kalinovo:** Oľga Maďarová 87 rokov.
- **Kráľovský Chlmec:** Ján Fedor 60 rokov.
- **Lehôtka:** Mária Jančová 87 rokov.
- **Lučenec 2:** Irena Zambová 91 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Mária Polláková 84, Jarmila Mišurová a Miroslav Říha 65 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Mária Kupčová 89 rokov.
- **Lehota p/Vtáčnikom:** Mária Beľaňová 84 rokov.
- **Lučatín:** Zlatica Kubišová 91 rokov.
- **Lenartov:** Mária Kramárová 94 rokov.
- **Ľubietová:** Elena Kolíková 75 rokov.
- **Myjava:** Ján Obeda 45 rokov.
- **Marhaň:** Anna Vozniaková 93 rokov.
- **Mikulášová:** Peter Olenčin 75 rokov.
- **Nižný Žipov:** Júlia Ďugošová 86 a Angela Maľárová 60 rokov.
- **Očová:** Anna Váľková 70 rokov.
- **Prešov pri ZV SR:** Erika Martynová 55 rokov.
- **Prašník:** Štefan Boor 82 rokov.
- **Partizánske:** Margita Horváthová 93, Augustín Michna 75, Margita Slivková a Ladislav Paluš 70, Vlasta Štefáková 65 rokov.
- **Petrovce:** Jozef Oreňný 45 rokov.
- **Parchovany:** Miroslav Dobranský 60 rokov.
- **Raslavice:** Andrej Manik 80 rokov.
- **Selce:** Pavel Blahušiak 60 rokov.
- **Sečovská Polianka:** Zdenka Zarevúcka 40 rokov.
- **Stupava:** Eva Moravčíková 80 a Emília Pírová 70 rokov.
- **Stará Turá:** Jarmila Halabrinová 70 a Ing. Anna Halinárová 60 rokov.
- **Svätý Jur:** Milan Košárek 84 rokov.
- **Sečovce 1:** Jozef Ďurko 60 rokov.
- **Sereď:** Ján Račkovič 70 rokov.
- **Šoporňa:** Ľudovít Csikós 70 rokov.

- **Trebišov 2:** Mária Haviarová 83 rokov.
- **Trenčín 1:** Ján Brndiar 90, Jozef Novotný 86 a Anna Blažková 81 rokov.
- **Utekáč:** Mária Babicová 75 rokov.
- **Vranov n/Topľou 1:** Mária Hajniková 85 rokov.

- **Vyšný Orlík:** Michal Liga 81 rokov.
- **Veľaty:** Irena Repovská 70 rokov.
- **Zemplínske Hradište:** Irena Pastorová 65 rokov.
- **Zlatá Baňa – Sekčov:** Pavol Pulík – Hreha 20 rokov.
- **Závažná Poruba:** Peter Beľko 97 rokov.

- **Závadka n/Hronom:** Milan Chudík 75 rokov.
- **Zemianske Kostolany:** Mária Rusňáková a Rudolf Hudec 70 rokov.
- **Zámutov:** Ján Peržel 83 a Jozef Kolbak 75 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Mária Hrušová 94 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Slavošovský nestor oslávil 84-té narodeniny

Síce už v prvom jarnom mesiaci, ale ešte počas zimného 1. marca 1933 sa v Slanom narodil PaeDr. Milan Sajenko. Otca mu osud zavial do Slavošoviec, srdca Slovenského Rudohoria.

Osobnostne mali na Milana značný vplyv roky 1938-45. Vnímal ako sa mu rodičia otvorene postavili proti maďarskej okupácii, proti zapojeniu sa Slovenska do vojny proti ZSSR... a preto úplne prirodzene chápal ich podporu SNP a vytváranie útočiska pre veliteľov i radových partizánov v ich rodičovskom dome. Ako

11-ročný si považoval za česť, keď dostal dôveru uviazať partizánskeho koňa, či potáčať si samopal.

Zásadový postoj rodičov sa M. Sajenkovi stal orientačným bodom i v povojnových rokoch. Okrem založenia „siene bojových tradícií“ v Slavošovciach, ktorej expozícia skončila po novembrovom prevrate 1989 „v odpade“, má osobnú zásluhu aj na zriadení jediného múzea Pavla Dobšinského, o ktorom už majú vedomosť aj v Číne. Tam si jeho rozprávky preložili i keď v dnešných časoch sa to na Slovensku príliš nenosí. A tak sa nečudujeme, že o tomto veľkom rodákovi nevedia ani žiaci z Dobšinského najbližšieho okolia.

Milan Sajenko má tiež osobnú zásluhu na sprístupnení Slavo-

šovského tunela, ktorý je turistickou raritou aj vďaka SNP.

Pre nás protifašistických odbojárov je PaeDr. Milan Sajenko vzorom aktivity, osobitne pri dokumentovaní obdobia SNP. O protifašistickom odboji vydal niekoľko publikácií z oblasti Čiernej Lehoty a Slavošoviec.

Napriek svojmu úctyhodnému veku je M. Sajenko aktívnym poslancom obecného zastupiteľstva, neustále usporadúva prednášky o SNP a protifašistickom odboji na školách i medzi vojakmi. Stal sa tak vzorom pre funkcionárov SZPB nielen oblasti, ale aj celého zväzu. Mnohí totiž o odovzdávaní skúseností mladším radi rozprávajú, no M. Sajenko tak aj koná.

Preto aj touto cestou prajeme oslávencovi pevné sibírske zdravie a kaukazskú dlhovekosť!

Jozef Pupalá

Pozdrav červenoarmejcovi z Afganistanu

Aj keď sa v prípade nášho červenoarmejca nejedná o „okružie“ narodeniny, chcem zablahoželať plk. v. v. Ladislavovi Sládekovi pri príležitosti jeho 89-ho jubilea, ktorého sa dožil 6. marca 2017.

Ku gratuláciám sa sms-kou pripojili aj naši vojaci z misie v Afganistane, pri stretnutí s ktorými pred časom pán L. Sládek zanechal silný a chlapský dojem. Bolo preto úplne pochopiteľné, že títo vojenski gratulanti urobili svojim

rytierskym činom vskutku veľké gesto.

Pán plukovník, v mene nás všetkých Vám ďakujeme za osvetu, ktorú robíte vo vojen-

ských útvaroch a na školách v okresoch R. Sobota, Lučenec a Rožňava a želáme Vám pevné zdravie a šťastie.

Predseda HDK pri ObIV SZPB v R. Sobote J. Pupalá

Zomrel plukovník v. v. Ján Minčík

Dňa 26. januára 2017 zomrel v Prešove vo veku nedožitých 88 rokov plk. v. v. Ján Minčík.

Jeho rodisko Jarabina v okrese Stará Ľubovňa mu zanechalo okrem spomienok na radostné detstvo i smutné spomienky na vojnové udalosti z rokov 1939-1945. Často spomínal, čo mu utkvelo v pamäti zo septembra 1939, z ťaženia do Poľska, zo spolunažívania s nemeckými hovoriacimi rodákmi, ale najmä z oslobodzovania rodiska Červenu armádou v januári 1945.

To zanechalo v nebohom hlboké stopy v uctievaní si tradícií protifašistického odboja a vzdávania vďaka priamym účastníkom národne-oslobodzovacieho boja, čo presadzoval medzi

vojakmi počas vojenskej služby.

Po odchode mimo činnú službu vstúpil do SZPB ako sympatizant a zaslúžil sa o založenie ZO SZPB z radov bývalých vojakov z povolania, organizovaných

v dnešnom ZV SR klub Prešov. Veľmi sa usiloval o to, aby školská mládež poznala pravdivý obraz o 2. sv. vojne a preto sa zúčastňoval besied na školách.

Do poslednej chvíle bol účastníkom všetkých spomienkových podujatí, ktoré organizoval ObIV SZPB v Prešove. Bol držiteľom zväzového vyznamenania Pamätnej medaily M. R. Štefánika III. stupňa.

Na poslednej rozlúčke sa s plk. v. v. Jánom Minčíkom prišli rozlúčiť členovia oblastnej organizácie v Prešove, na čele s členom predsedníctva ÚR SZPB a predsedom ObIV SZPB v Prešove Jozefom Čorbom.

Ján Krajčovič

Navždy sme sa rozlúčili

- **Banská Bystrica – Stred** s 88-ročným Filipom Patrášom.
- **Banská Bystrica – Tr. SNP** so 69-ročným Jánom Libjakom.
- **Kordíky** s 93-ročnou Annou Birešovou.
- **Kysucké Nové Mesto** s 90-ročným Emilom Štefanekom.
- **Kokava n/Rimavicou** s 95-ročnou Elenou Ridzoňovou

- a 88-ročnou Máriou Lauverovou.
- **Partizánske** s 84-ročným Pavlom Bartókom.
- **Trenčianske Teplice** so 70-ročnou Jolanou Šipošovou.
- **Vranov n/Topľou 1** s Máriou Grejtakovou.
- **Vranov n/Topľou 3** s Michalom Bundzákom.

*Čeť
ich nehynúcej pamiatke!*

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov

So sídlom Štúrova 8, 815 72 Bratislava – Staré Mesto

Právna forma: Občianske združenie

IČO: 00177431

Vyzývame svojich členov, priateľov a sympatizantov, aby využili možnosť poukázania 2-percentného podielu zaplatenej dane z príjmov a poskytli tak podporu na našu činnosť v roku 2017.

SZPB bol na tento účel zaregistrovaný dňa 28. 11. 2016 v zozname prijímateľov 2 % dane v Notárskom centrálnom registri (www.notar.sk) pod sp. zn. NCRpo6183/2016. Aktuálne tlačivo sa dá stiahnuť na našej webovej stránke www.szpb.sk

Tlačivo po vyplnení je potrebné podať na daňovom úrade podľa miesta trvalého bydliska spolu s potvrdením o prijíme, ktoré vystaví zamestnávateľ v prípade, ak ste zamestnancom do 30. 4. 2017.

Ak ste podnikateľom, podávate vyhlásenie k 2 % dani priamo v daňovom priznaní do termínu podania daňového priznania na daňový úrad podľa miesta sídla firmy.

Za Váš príspevok a prejavenu dôveru vopred ďakujeme.

Ústredná rada SZPB

Kontakt: e-mail: ekonomka@szpb.sk

telefón: 02/38104942, 0911 151512 www.szpb.sk

Zaujímavosť

Senzácia o smrti Puškina, Dantes ho nemienil usmrtiť

V tomto roku sa naplňa 180 rokov odo dňa osudného duelu Alexandra Puškina, na následky ktorého zahynul. Predstavitel' Vojensko-historického múzea delostrelectva, ženijných a spojovacích vojsk Alexander Kulinskij pri tom vystúpil s nečakaným vyhlásením.

Alexander S. Puškin vraj bol smrteľne zranený náhodou. Dantes (Georges d'Anthès) sa ho vraj chystal streliť do nohy a ukončiť tak súboj, no nerátal s tým, že výstrel zdvihne hlavu pištole nahor. Výsledkom tejto okolnosti sa stalo, že Puškin bol zasiahnutý do brucha. Ak by Dantes chcel zastreliť Puškina, tak by bol cieľom na hrud', konštatoval A. Kulinskij. Puškin stihol tiež vystreliť na Dantesa, no zasiahol ho len ľahko.

Podľa directadvert.ru, 17. 2. 2017

Kniha

Husák v odboji a SNP 1938–1945

Slovenské národné povstanie vyneslo mladého právnika Gustáva Husáka do vysokej politiky, v ktorej sa s prestávkami udržal až do decembra 1989. Jeho životné osudy v rokoch 1939–1945 i cesta k organizovaniu Slovenského národného povstania boli plné zvrátov, splnených i nesplnených ambícií.

Tomáš Čermák a Martin Mocko na 352 stranách rozprávajú fascinujúci životný príbeh ambiciózneho advokátskeho koncipienta, ktorý sa v rokoch druhej svetovej vojny musel vyrovnávať s nástrahami ilegálnej činnosti a nepochopením vo vlastných radoch. Husákov profesijný rast i kontakty s predstaviteľmi vládnuceho režimu a návrat k ilegálnej činnosti vyvrcholili prípravami SNP. Stal sa jednou z jeho kľúčových postáv, čo mu prinieslo pozornosť i rešpekt.

Obrana 3/2017

Film

Masaryk

Žil život bohéma, miloval ženy, hudbu, veľké gestá i veľké zápsy. V jeho vnútri bojovala nespútanosť extravagantného umelca s morálkou a povinnosťou úradníka, diplomata. Smrť Jana Masaryka je dodnes zahalená tajomstvom. Mnohé tajomstvá sa však skrývali i v jeho živote.

Dramatický príbeh, venovaný osudom diplomata a československého ministra zahraničia

Jana Masaryka sa vracia do obdobia krátko pred druhou svetovou vojnou. Vtedajší veľvyslanec v Londýne sa zrazu stratil z verejného života, prerušil kontakt s politickými kolegami i s priateľmi. Čo sa s ním dialo kdesi v Amerike?

Nový česko-slovenský film režiséra Júliusa Ševčíka je venovaný jednému životnému obdobiu Jana Masaryka, ktorého hrá populárny Karel Roden. V úlohách historických postáv vidíme plejádu hereckých osobností:

Trnavská posádka v SNP v okolí Horných Hámrov

Pri príležitosti odhalenia zrekonštruovaného pamätníka nad hrobom vojakov trnavskej vojenskej posádky, padlých v bojoch pri Horných Hámroch, vydal Trnavský samosprávny kraj publikáciu, ktorá prináša informácie, mnohé dosiaľ nezverejnené, o účasti trnavskej posádky v SNP. O jednotlivých veliteľoch, vojakoch a partizánoch pochovaných na tamojšom cintoríne. Na vydaní sa podieľali tiež mesto Trnava, obec Horné Hámre a Oblastný výbor SZPB Trnava.

V prvej kapitole sú v skratke načrtnuté súvislosti a vonkajšie okolnosti vyhlásenia SNP a tiež biografie významných veliteľov – generálov Jana Goliana a Rudolfa Viesta.

Druhá kapitola je venovaná samotnému odchodu trnavskej posádky do povstania 30. augusta 1944, jej 140-kilometrovému presunu až po príchod do Žarnovice 1. septembra 1944. V ďalšej kapitole je čitateľ oboznámený s veliteľmi trnavskej posádky a jej skladbou. Kapitola obsahuje biografické údaje dvanástich dôstojníkov a brigádneho generála Dezidera Kalinu. Štvrtá kapitola je venovaná slovenským a sovietskym poddôstojníkom, vojakom, partizánom a dobrovoľníkom, účastníkom bojov, ktorí sa oslobodenia Československej republiky nedočkali a ich mená sú vytesané na pamätníku v Horných Hámroch. Obsahuje aj mená ďalších účastníkov bojov, patriacich do skupiny neznámych padlých. V piatej kapitole je opísaný priebeh udalostí a bojovej činnosti príslušníkov trnavskej posádky až do potlačenia povstania. V šiestej kapitole je v skratke predstavený partizánsky oddiel pôsobiaci v zostave trnavskej posádky a jeho veliteľ Ján Zeman.

Záverečné kapitoly sú venované pamätníku v Horných Hámroch, obci Horné Hámre a histórii najdlhšieho amatérskeho cykloturistického podujatia, trnavskej cyklojazdy Trnava – Rysy, veno-

Recenzia

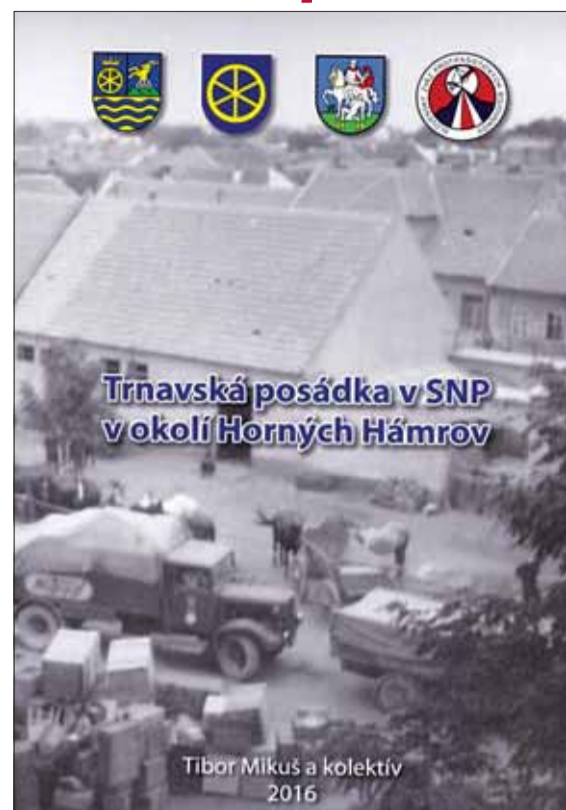
Masaryk a Pyrhovo víťazstvo

Po premiére filmu *Masaryk v Bratislave (15. 3.)*, na ktorú som bol pozvaný koproducentom a ktorej sa, mimochodom, zúčastnil aj slovenský prezident Andrej Kiska a delegácia tvorcov filmu, vrátane hlavného hrdinu, som dostal niekoľko otázok. Niekoľko z nich sa týkalo filmu, niekoľko výsledkov volieb v Holandsku a jedna bola na tému Slovenskej vzájomnosti.

Môžem konštatovať, že film podľa môjho laického hodnotenia trafil do čierneho v troch aspektoch: 1) výber herca do hlavnej úlohy, Karla Rodena, 2) režisér Julius Ševčík s viditeľnou stopou americkej školy a skúsenosti, 3) aktuálnosť témy v spojení s voľbami v Holandsku, zrýchľujúca sa transformácia V4 a desaťročie trvajúca kríza EÚ a NATO do neriaditeľnej katastrofy.

Posolstvo filmu pre mladú a strednú generáciu je v obsahu

dialógov, v hodnotení argumentov, v skúsenostiach a prijímaní rozhodnutí v osudovej hodine. Posolstvo filmu presvedčivo varuje pred slepou vierou v asymetrické spojenectvá, t.j. veľmoci a suseda v čase krízy, transformujúcej sa do predvojnového a následne do vojnového stavu. Túto pripomienku historickej pravdy a nedávnej skúsenosti československého národa, v profesionálne urobenom výťažku z filmu zameranom na historické fakty, by mali vidieť,

vanej ucteniu si pamiatky otcov – povstalcov.

Súčasťou publikácie je zborník z konferencie Trnavská posádka v SNP v okolí Horných Hámrov, ktorá sa konala po odhalení pomníka 23. 9. 2016. Hlavné príspevky predniesli riaditeľ Vojenského archívu v Trnave a predseda OblV SZPB Trnava Jozef Petráš, vojenský historik VHÚ Jozef Bys-trický a bývalý vojenský historik z VHÚ Pavol Šimunič.

Text je doplnený obrazovou prílohou, použitou literatúrou a v závere je predstavený autorský kolektív.

Tibor Díte

počuť a potom vážne spracovať všetci žiaci škôl, gymnázií, priemysloviek a univerzitných fakúlt.

Nebudem hodnotiť umelecké, estetické a ďalšie aspekty filmu, vrátane jeho konca alebo dokonca ocenenia. Dovoľujem si len pripomenúť, že prípadné pokračovanie práce na téme Masaryk by dnes, v období alternatívnych faktov, malo obsahovať aj kritické otázky okolo smrti Masaryka. Nemohol byť mŕtvou pod oknom v skutočnosti dvojnások Masaryka? Kde bol Masarykov obľúbený pes v čase pádu z okna a aj potom? Ako bola uskutočnená identifikácia a porovnanie, napríklad ucha mŕtvoly s referenciami?

Srspol.sk, Jan Campbell, 17. 3. 2017 (výňatok)

Celý článok: <http://www.srspol.sk/clanek-jan-campbell-masaryk-a-pyrhovo-vitezstvi-14078.html>

Stovku oslávila s novým albumom

Britská speváčka, textárka a herečka Vera Lynnová, známa ešte z čias druhej svetovej vojny, oslávila svoje sté narodeniny vydaním nového albumu, v ktorom sa objavili aj mnohé z jej najznámejších skladieb.

Nový album s názvom Vera Lynn 100 vyšiel 17. marca, a to tri dni pred Lynnovej stými narodeninami. Speváčka vyjadrila dojatie nad tým, že jej piesne sú stále obľúbené.

Lynnová bola vďaka špeciálnym vystúpeniam pre príslušníkov britských ozbrojených síl počas 2. sv. vojny známa ako „miláčik vojakov“. Jej skladby ako We' ll Meet Again či (There' ll Be Bluebirds Over) The White Cliffs of Dover boli považované za vojnové hymny.

Svoje dávne hity z nového albumu Lynnová neprespievala. Chcela si totiž podľa vlastných slov zapamätať svoj hlas tak, ako znel kedysi. Viaceré známe skladby sa však v albume objavili v nových aranžmánoch. „Je nádherné počuť znova moje piesne prezentované tak krásne celkom novým spôsobom,“ povedala Lynnová.

Podľa Obrana 3/2017

Správa z pažby samopalu

Milicionári Pridnestrovska našli v pažbe cvičného samopalu list, v ktorom sa hovorí, že ho napísal sovietsky dôstojník počas ťažkého boja v Afganistane v roku 1983.

Počas kvalifikačných testov vojakov z vedomostí materiálnej časti zbraní a základov strelby narazili skúšajúci na nesprávnosť pri „rozborke“ samopalu Kalašnikova: puzdro (sú v ňom čistiace prostriedky) sa nedalo z pažby vytiahnuť. Dôstojníci sa teda rozhodli všetko odmontovať. No a v jednom z vnútorných odsekov v pažbe našli pevne skrútený list papiera a na ňom text: „Veliteľovi jednotky... Rajón Šindandy – 110 duchov.

Kaňon – Chana. Pišem otvoreným textom – sme obklúčení, nemôžeme sa dlhšie držať, duchovia (svojský výraz pre tzv.

afganských dušmanov) na nás nalietajú. Ten, kto nájde tento samopal, musí odovzdať tajné údaje do generálneho štábu ZSSR... Veliteľ roty podplukovník Jakovenko. Zástupca velite-

ľa roty kapitán Žozlotin. 23. 06. 1983 o 16.00 hod.,“ uvádza sa v správe.

Táto informácia nie je nijakým výmyslom, nachádza sa aj na webe ministerstva vnútra Pridnestrovskej republiky, ktoré v snahe nájsť autora listu alebo jeho príbuzných, kontaktovalo Ruský zväz veteránov a pridnestrovskú Asociáciu veteránov vojny v Afganistane.

Videodokument o vojne v Afganistane v ruštine je súčasťou originálneho článku: <http://www.vz.ru/news/2017/2/17/858531.html> Podľa vz.ru, 17. 2. 2017

ZRNKÁ HUMORU

Post'ažoval sa jednému z telefonujúcich

– Načo mi je inteligentný mobil, keď mi volajú len hlupáci?

* * *

Delená strava

– Pekne som si ju rozdelila. Čo nestihnem cez deň, doženiem v noci.

* * *

Na benzínovú pumpu príde vodič, vystúpi z auta, v ústach má cigaretu a tak ho pumpár hneď upozorní:

– Pane, rýchlo zhasnite tú cigaretu!

– To však nepôjde, bráni sa vodič.

– A prečo by to nešlo?

– Pretože doktor mi zakázal rýchle pohyby.

* * *

– Dobrý deň, susedka. Ako sa máte?

– Hrozne sa nudím, drahá. Nemohli by ste mi do nedele požičať nejakú dobrú, intímnu klebietku?

* * *

– Moja peňaženka je ako cibuľa.

Keď ju otvorím, chce sa mi plakať.

* * *

Upozornil som priateľku, že už týždeň sme nemali sex.

Zaskočila ma s argumentom: – Hovor len za seba.

* * *

– Je zaujímavé ako dokážu ľudia spať...

Môj kamarát spí na boku, brat na chrbte... a moja ex spí s každým.

* * *

– Keď ti manželka povie: Povedz mi pravdu!

Tak začni ihneď utekať! Pretože ona pravdu už dávno vie.

* * *

– Jožko, čo ti je milšie, ženy či víno?

– To záleží od ročníka.

Motto:

Nikto nie je taký chudobný, aby nemohol darovať úsmev.

pomôcky: OPOL, RIED, RABE, MER, DEVICE	od začiatku	mužské meno	medená zliatina na výrobu zvoncov	adminis- tratívny orgán	sud, po anglicky	latinský pozdrav	ozdobujem farbami	autor výroku: H. de BALZAC	prudko postrčil	osobitne	temnota	značka voltampéra	typ ruských lietadiel
posúvam na iné miesto								ledva					
transport								Turek azda, po česky					
4. časť tajničky												3. časť tajničky	draní z bavovala kože
sídlo v Rakúsku					prístroj, po anglicky	únia, po česky žrd na voze						skratka knokautu neošúp	
zistuj váhu				silno citovo vzrušil datelina, po česky						predložka nik			
jeden, po francúzsky				2. časť tajničky havran, po nemecky					nebuď pri živote ruský súhlas				
vzorec fosfidu arzenu	kričím sídlo vo Francúzsku							dióda, po nemecky vyhynutý pštros					
slávny výrobca huslí					EČV Trnavy		sprostred- kovatelia spletaj						
1. časť tajničky									túžba (poet.)				
letom prekonajú										červené dalmátske víno			

Správne vylúštenie tajničky z č. 5 znie: Každý život má svoju veľkosť. Knihu posielame Anne Kováčovej do Banskej Bystrice.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

BOJOVNÍK
Dvojtyždenník antifašistov

Vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov • Šéfredaktor Dr. Vladimír Mikunda, editor Dr. Vladimír Dobrovič, redaktorka Mgr. Adriana Mikundová, tel. 02/38 10 49 48 • Internet: www.szpb.sk, e-mail redakcia: sefredaktor@szpb.sk, bojovník@szpb.sk, zlata.haringova@szpb.sk • Redakčná rada: predseda – Viliam Solovič, tajomník Dr. Vladimír Dobrovič, členovia – Doc. PhDr. Jozef Bystrický, CSc., RSDr. Jozef Petrás, Mgr. Ľubomír Jančo, Doc. PhDr. Viliam Longauer, CSc., JUDr. Jozef Pupala, PaedDr. Jozef Rodák • Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Štúrova 8, 815 72 Bratislava • IČO 00177431 • Neobjednané rukopisy a fotografie sa nevracajú • Vychádza dvojtyždenné, cena jedného čísla 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov) • Objednávky na predplatné prijíma každá pošta a doručovateľ Slovenskej pošty • Objednávky (aj do zahraničia) vybavuje Slovenská pošta, a.s., Stredisko predplatného tlače, Uzbecká 4, 820 14 Bratislava 214, e-mail: predplatne@slposta.sk • Predaj v novinových stánkoch zabezpečuje MEDIAPRINT-KAPA, Pressegresso, a.s., Vajnorská 137, 831 04 Bratislava • Tlač: DOLIS, s.r.o., Grösslingova 45, 811 09 Bratislava • Grafická úprava: Peter Procházka – G-T-P, Ročník XLI (LXII) • Podávanie novinových zásielok povolené riaditeľom pošt pod č. 2606/93 zo dňa 27. 7. 1993 a RPR poštou Ba 12 z 15. 12. 1993 pod č. 191/93 • Index č. 49 036, ISSN 0323-2018 • Evidenčné číslo: EV 204/08. Titul neprešiel jazykovou korektúrou.

HISTORICKÝ KALENDÁR

27. a 28. marec 1969 – V Prahe sa konal IV. celoštátny zjazd SPB, ktorý bol zároveň ustanovujúcim kongresom organizácie Československého zväzu protifašistických bojovníkov (vtedy ČSSPB).

29. marec 1945 – 13. gardová jazdecká divízia genmjr. G. A. Belousova oslobodzuje Nové Zámky.

30. marec 1941 – Na porade hlavných funkcionárov OS Hitler vyhlásil: „Rozhovor ide o boji na likvidáciu. Ak sa naň nebudeme taktovo pozerať, hoci nepriateľa aj zničíme, o 30 rokov tu zase vznikne komunistické nebezpečenstvo... Táto vojna sa bude výrazne líšiť od vojny na Západe. Blahom pre budúcnosť je najväčšia krutosť na Východe“.

30. marec 1945 – Oslobodená je Nitra, Komárno, Skýcov. Nitru oslobodil 49. strelecký zbor genmjr. G. N. Terentieva z 53. armády. No úplne čistá je až 31. marca.

30. marec 1968 – Prezidentom ČSSR sa stáva armádny generál L. Svoboda.

31. marec 1939 – Skončila sa „malá vojna“.

31. marec 1945 – Churchill píše Eisenhowerovi: „Prečo by sme nemali prejsť Labe a posunúť sa na východ, ako to bude len možné? Má to veľký politický význam... Preto stále nalieham, aby 9. americká armáda postupovala spoločne s 21. skupinou armád na Labe a ďalej na Berlín.“

Roosevelt však tieto dobrodružné plány odmietol.

31. marca 1945 – Oslobodená je Galanta.

1. apríl 1942 – Na Slovensku sú zriadené židovské pracovné tábory: Sered', Oremov Laz a Nováky.

1. apríl 1942 – Zmena pomenovania čs. vojska na Strednom východe. Od tohto dňa platí názov Skupina československej armády na Strednom východe. Okrem 200. ľahkého protiletadlového pluku a výcvikového strediska patrili do nej aj Československá vojenská misia, poľný súd, prokuratúra, účtovné likvidačné stredisko, poľná nemocnica a ozdravovňa.

1. apríl 1945 – Vojská maršala R. Malinovského v ranných hodinách prekonávajú Váh pri Šali, predpoludním sa priblížili k Trnave (i Senec) a do 14. hodiny ju mali pod kontrolou.

Na počesť oslobodenia Trnavy Stalin nariadil vypáliť v Moskve 25 delostreleckých sálv a vyznamenal 147 bojovníkov.

Oslobodená je aj Dunajská Streda, Pezinok, Sered', Hlohovec, Topoľčany, Žiar nad Hronom.

3. apríl 1939 – Velenie Wehrmachtu vydáva direktívu „O jednotnej príprave ozbrojených síl na vojnu“, obsahujúcu základné body budúcej vojny s Poľskom.

3. apríl 1941 – Britský veľvyslanec v Moskve Cripps odovzdal Stalinovi Churchillove varovanie a koncom apríla mu oznámil pravdepodobný dátum útoku – 22. jún.

V dokumentoch vrchného velenia fašistického námorníctva bol po vojne nájdený zašifrovaný telegram nemeckého námorného ataše z 24. apríla 1941 tohto znenia: „Britský veľvyslanec predpovedá 22. jún ako dátum vypuknutia vojny.“ Zrejme však o pripravovanej akcii nič nevedel, pretože k správe priložil svoju poznámku – „celkom absurdné“.

3. apríl 1960 – V Bratislave sú na šiestich miestach osadené tzv. „míľniky oslobodenia“. Sú to žulové trojboké pylóny, zalomené do tvaru šípky, označujúce vstupné alebo výstupné miesta, prípadne smery, ktorými Červená armáda postupovala v Bratislave.

Texty vyjadrujú situáciu Červenej armády v danej lokalite. Autormi pamiatok sú sochár Ladislav Snopek a architekt Ladislav Beisetzler.

4. apríl 1945 – 24. strelecká divízia v súčinnosti so 4. čs. brigádou skoro ráno zaútočila po oboch brehoch Váhu na Liptovský Mikuláš. O 6. hodine ráno bolo mesto znova dobyté a definitívne oslobodené. V tento deň sú oslobodené Liptovský Mikuláš, Handlová, Prievidza i Bratislava. O deň na to Petržalka.

4. apríl 1945 – V Košiciach je zostavená prvá vláda Národného frontu Čechov a Slovákov. 5. apríla vyhlásila svoj program, známy ako Košický vládný program.

5. apríl 1944 – Nemecký vyslanec v Bratislave Ludin hlási do Berlína: „Slovenská armáda disponuje výborným ľudským materiálom. Slovenský vojak je sám osebe odvážny a húževnatý... Dnes je vojsko zamorené antinemeckými a komunistickými tézami a už dávno nie je tým spoľahlivým nástrojom, akým bolo ešte pred rokom. Na tomto vývine má nemalú vinu dôstojnícky zbor, ktorý bol vychovaný ešte v celkom českom duchu... Radikálny obrat však sotva možno očakávať.“

5. apríl 1945 – Ráno vnikol 4. poľný prápor do Ružomberka a oslobodil ho. Ďalším postupom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR na Lubochňu, t.j. vstupom do masívu Veľkej Fatry sa končí záverečná etapa bojov o Liptovský Mikuláš.